KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 14.03.2006
KOM(2006) 113 endelig

2006/0036 (CNS)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om undertegnelse og midlertidig anvendelse af den multilaterale aftale mellem Republikken Albanien, Bosnien-Hercegovina, Republikken Bulgarien, Republikken Kroatien, Det Europæiske Fællesskab, Republikken Island, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Kongeriget Norge, Serbien og Montenegro, Rumænien og De Forenede Nationers midlertidige administrative mission i Kosovo om oprettelse af et fælleseuropæisk luftfartsområde (FELO)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om indgåelse af den multilaterale aftale mellem Republikken Albanien, Bosnien-Hercegovina, Republikken Bulgarien, Republikken Kroatien, Det Europæiske Fællesskab, Republikken Island, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Kongeriget Norge, Serbien og Montenegro, Rumænien og De Forenede Nationers midlertidige administrative mission i Kosovo om oprettelse af et fælleseuropæisk luftfartsområde (FELO)

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

1) BAGGRUNDEN FOR FORSLAGET

- **Begrundelse og formål**

I oktober 1996 gav Rådet Kommissionen mandat til at forhandle en multilateral aftale med de daværende kandidatlande og Island og Norge. Formålet med dette mandat var at åbne markederne mellem Europa og dets naboer, så et "fælleseuropæisk luftfartsområde" (FELO) mellem Fællesskabet og tredjelande kunne følge det samme mønster som det indre marked:

- Fuldstændig åbning af markedet, hvad angår adgang, kapacitet og billetpriser samt fri etableringsret uden nationalitetsklausuler (på gensidig basis),

- Overensstemmelse med fællesskabslovgivningen på områder som flyvesikkerhed, sikkerhedsbeskyttelse og lufttrafikstyring.

Forhandlingerne med de daværende kandidatlande blev indstillet i 2002 i betragtning af landene snarlige tiltræden. Mandatets udvidelse i december 2004 til også at omfatte Balkanområdet var et vigtigt skridt fremad og vil gøre det nemmere for disse parter at nærme sig EU i denne sektor, der er af største økonomiske betydning.

- **Generel baggrund**

Teksten til den multilaterale aftale blev godkendt af Albanien, Bosnien-Hercegovina, Bulgarien, Kroatien, Det Europæiske Fællesskab, Island, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Norge, Serbien og Montenegro, Rumænien og De Forenede Nationers midlertidige administrative mission i Kosovo i forbindelse med den afsluttende runde i forhandlingerne den 20. december 2005.

Med resultatet af disse forhandlinger er der tale om et vigtigt og værdifuldt fremskridt. Lovgivningstilnærmelsen befinder sig på et hidtil uset højt niveau, da alle de 8 partnere ("FELO-partnere") i det vestlige Balkan har accepteret at bringe deres nationale luftfartslovgivning i fuld overensstemmelse med Fællesskabets luftfartslovgivning. Med sådanne harmoniserede regler i Europa vil der kunne skabes et fælles, frit og sikkert lufttransportmarked, som kan blive en drivkraft for andre sektorer og bidrage til hele regionens udvikling - til fordel for både forbrugere og erhvervsliv. Dette er et vigtigt skridt fremad, hvor luftfarten vil spille en nøglerolle for, at der på ny kan sættes gang i den politiske og økonomiske integration i Europa.

- **Gældende bestemmelser på det område, forslaget vedrører**

Denne aftale afløser allerede bestående luftfartsaftaler mellem medlemsstaterne og FELO-partnerne.

- **Overensstemmelse med andre EU-politikker og -mål**

Det fælleseuropæiske luftfartsområde (FELO) blev udtrykkeligt udformet som en ramme, der er åben for europæiske lande, som ønsker at integreres fuldt ud i den

europæiske luftfartsfamilie og deltage i Fællesskabets naboskabspolitik.

2) HØRING AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSVURDERING

- **Høring af interesserede parter**

Høringsmetoder, hovedmålgrupper og respondenternes overordnede profil

Særligt udvalg, rådgivende brancheforum. Sektor: luftfart. Respondenter: medlemsstater, luftfartsselskaber, lufthavne og deres sammenslutninger.

Resumé af svarene og af, hvordan der er taget hensyn til dem

General støtte; hensyntagen til forslag vedrørende politik og lovgivning i forbindelse med forhandlingerne med FELO-partnerne.

- **Ekspertbistand**

Relevante videnskabelige områder/eksperter

Luftfart

Metodevalg

Evalueringsrapporter om luftfartssektoren i hver af partnerne i det vestlige Balkan

Væsentligste organer/eksperter, der er blevet hørt

Uafhængige eksperter fra medlemsstaterne

Resumé af den rådgivning, der blev modtaget og anvendt

Der blev ikke henvist til potentielt alvorlige risici med uoprettelige følger.

Åbningen af markedet vil blive koblet til lovgivningstilnærmelsen, dvs. FELO-partnernes gennemførelse af Fællesskabets luftfartslovgivning med dennes meget høje standarder for flyvesikkerhed og sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten, miljø- og forbrugerbeskyttelse, konkurrence osv.

Tiltag til offentlig udbredelse af ekspertrådgivningen

Evalueringsrapporterne blev sendt til medlemsstater og interesseparter.

- **Konsekvensvurdering**

Bistandsprogram for partnerne i det vestlige Balkan til fremme af deres gennemførelse af Fællesskabets luftfartslovgivning.

Ingen andre muligheder ansås for egnede.

3) FORSLAGETS RETLIGE ASPEKTER

- **Resumé af forslaget**

Teksten er blevet forenklet betydeligt siden de første forhandlinger i 1996 med de daværende kandidatlande. Således vil konkurrenceaspekterne nu blive behandlet som led i stabiliserings- og associeringsprocessen.

En fælles "multilateral hovedtekst" udgør grundlaget for FELO'en, som gælder for alle signatarerne. Til denne fælles tekst er føjet en række protokoller, som tager højde for de enkelte FELO-landes særlige behov, herunder passende overgangsordninger. Endelig indeholder bilaget til aftalen en liste over de dele af Fællesskabets luftfartslovgivning, der vil finde anvendelse i FELO.

- **Retsgrundlag**

EF-traktatens artikel 80, stk. 2, og artikel 300, stk. 2 og 4

- **Subsidiaritetsprincippet**

Forslaget hører under Fællesskabets enekompetence. Subsidiaritetsprincippet finder derfor ikke anvendelse.

- **Proportionalitetsprincippet**

Forslaget er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet af følgende årsager:

FELO-aftalen er en multilateral luftfartsaftale, som i vid udstrækning afløser gældende bilaterale luftfartsaftaler mellem medlemsstaterne og FELO-partnerne. Dog vil medlemsstaterne om nødvendigt fortsat kunne indføre beskyttelsesforanstaltninger.

Aftalen forvaltes af et blandet udvalg for parterne. Der regnes med et eller to årlige møder.

- **Reguleringsmiddel/-form**

Foreslået retsakt: international aftale.

Rådet anmodes om at vedtage afgørelserne om undertegnelse og midlertidig anvendelse og om indgåelse af aftalen.

4) BUDGETMÆSSIGE KONSEKVENSER

Forslaget har ingen konsekvenser for Fællesskabets budget.

5) YDERLIGERE OPLYSNINGER

- **Forenkling**

Forslaget indebærer en forenkling af lovgivningen.

Rækken af bilaterale luftfartsaftaler mellem medlemsstater og FELO-partnerne vil i vid udstrækning blive erstattet med én enkelt fællesskabsaftale.

- **Nærmere redegørelse for forslaget**

Forslag (1) til Rådets afgørelse om undertegnelse og midlertidig anvendelse af den multilaterale aftale mellem Republikken Albanien, Bosnien-Hercegovina, Republikken Bulgarien, Republikken Kroatien, Det Europæiske Fællesskab, Republikken Island, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Kongeriget Norge, Serbien og Montenegro, Rumænien og De Forenede Nationers midlertidige administrative mission i Kosovo om oprettelse af et fælleseuropæisk luftfartsområde (FELO) og (2) til Rådets afgørelse om indgåelse af FELO-aftalen.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om undertegnelse og midlertidig anvendelse af den multilaterale aftale mellem Republikken Albanien, Bosnien-Hercegovina, Republikken Bulgarien, Republikken Kroatien, Det Europæiske Fællesskab, Republikken Island, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Kongeriget Norge, Serbien og Montenegro, Rumænien og De Forenede Nationers midlertidige administrative mission i Kosovo om oprettelse af et fælleseuropæisk luftfartsområde (FELO)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 80, stk. 2, sammenholdt med artikel 300, stk. 2, første afsnit, første punktum, og artikel 300, stk. 4,

under henvisning til forslag fra Kommissionen[1], og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Rådet har bemyndiget Kommissionen til at indlede forhandlinger med visse europæiske tredjelande om oprettelse af et fælleseuropæisk luftfartsområde (FELO).

(2) Kommissionen har på Fællesskabets vegne forhandlet en multilateral aftale med Albanien, Bosnien-Hercegovina, Bulgarien, Kroatien, Det Europæiske Fællesskab, Island, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Norge, Serbien og Montenegro, Rumænien og De Forenede Nationers midlertidige administrative mission i Kosovo om oprettelse af et fælleseuropæisk luftfartsområde i overensstemmelse med mekanismerne og direktiverne i Rådets afgørelse om at bemyndige Kommissionen til at indlede FELO-forhandlingerne.

(3) Den aftale, Kommissionen har forhandlet sig frem til, bør undertegnes og anvendes midlertidigt med forbehold af senere indgåelse -

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

1. Med forbehold af senere indgåelse bemyndiges Rådets formand hermed til at udpege den eller de personer, der er beføjet til på Fællesskabets vegne at undertegne den multilaterale aftale mellem Republikken Albanien, Bosnien-Hercegovina, Republikken Bulgarien, Republikken Kroatien, Det Europæiske Fællesskab,

[1] EUT C […] af […], s. […].

Republikken Island, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Kongeriget Norge, Serbien og Montenegro, Rumænien og De Forenede Nationers midlertidige administrative mission i Kosovo om oprettelse af et fælleseuropæisk luftfartsområde (FELO).

2. Indtil aftalen træder i kraft, anvendes den midlertidigt fra datoen for dens undertegnelse mellem Fællesskabet og andre parter, som foranstalter den notifikation, der er omhandlet i aftalens artikel 29, stk. 3, forudsat at de pågældende parter tæller mindst én associeret part. Rådets formand bemyndiges til at foranstalte en sådan notifikation på Fællesskabets vegne.

3. Teksten til aftalen er knyttet som bilag til denne afgørelse.

Artikel 2

1. I Det Blandede Udvalg, jf. artikel 18, repræsenteres Fællesskabet af Kommissionen bistået af medlemsstaternes repræsentanter.

2. Kommissionen fastlægger Fællesskabets holdning til Det Blandede Udvalgs afgørelser.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Rådets vegne
Formand

2006/0036 (CNS)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om indgåelse af den multilaterale aftale mellem Republikken Albanien, Bosnien-Hercegovina, Republikken Bulgarien, Republikken Kroatien, Det Europæiske Fællesskab, Republikken Island, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Kongeriget Norge, Serbien og Montenegro, Rumænien og De Forenede Nationers midlertidige administrative mission i Kosovo om oprettelse af et fælleseuropæisk luftfartsområde (FELO)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 80, stk. 2, sammenholdt med artikel 300, stk. 2, første afsnit, første punktum, og artikel 300, stk.3, første afsnit, og artikel 300, stk. 4,

under henvisning til forslag fra Kommissionen[2],

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet[3], og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Rådet har bemyndiget Kommissionen til at indlede forhandlinger med visse europæiske tredjelande om oprettelse af et fælleseuropæisk luftfartsområde (FELO).

(2) Kommissionen har på Fællesskabets vegne forhandlet en multilateral aftale med Albanien, Bosnien-Hercegovina, Bulgarien, Kroatien, Det Europæiske Fællesskab, Island, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Norge, Serbien og Montenegro, Rumænien og De Forenede Nationers midlertidige administrative mission i Kosovo om oprettelse af et fælleseuropæisk luftfartsområde i overensstemmelse med mekanismerne og direktiverne i Rådets afgørelse om at bemyndige Kommissionen til at indlede FELO-forhandlingerne.

(3) Aftalen blev i overensstemmelse med Rådets afgørelse ../.../EF[4] af [...] undertegnet på Fællesskabets vegne den [...] med forbehold af senere indgåelse.

(4) Aftalen bør godkendes -

---

2 EUT C […] af […], s. […].
3 EUT C […] af […], s. […].
4 EUT C […] af […], s. […].

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

1. Den multilaterale aftale mellem Republikken Albanien, Bosnien-Hercegovina, Republikken Bulgarien, Republikken Kroatien, Det Europæiske Fællesskab, Republikken Island, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Kongeriget Norge, Serbien og Montenegro, Rumænien og De Forenede Nationers midlertidige administrative mission i Kosovo om oprettelse af et fælleseuropæisk luftfartsområde (FELO) godkendes på Fællesskabets vegne.

2. Teksten til aftalen er knyttet som bilag til denne afgørelse.

Artikel 2

Formanden for Rådet bemyndiges til at udpege den person, der er beføjet til at foranstalte den notifikation, der er omhandlet i aftalens artikel 29, stk. 1.

Artikel 3

1. I Det Blandede Udvalg, jf. artikel 18, repræsenteres Fællesskabet af Kommissionen bistået af medlemsstaternes repræsentanter.

2. Kommissionen fastlægger Fællesskabets holdning til Det Blandede Udvalgs afgørelser.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Rådets vegne
Formand

BILAG

Multilateral aftale

mellem

Republikken Albanien, Bosnien-Hercegovina, Republikken Bulgarien, Republikken Kroatien, Det Europæiske Fællesskab, Republikken Island, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Kongeriget Norge, Serbien og Montenegro, Rumænien og De Forenede Nationers midlertidige administrative mission i Kosovo[5]

om oprettelse af et

fælleseuropæisk luftfartsområde

De kontraherende parter,

SOM ERKENDER den internationale civilluftfarts integrerede karakter, og som ønsker at skabe et fælleseuropæisk luftfartsområde (FELO) på grundlag af gensidig adgang til de kontraherende parters markeder for luftfart og fri etableringsret med lige konkurrencevilkår samt overholdelse af de samme regler – herunder om flyvesikkerhed, sikkerhedsbeskyttelse, lufttrafikstyring, harmonisering af arbejdsmarkedsforhold og miljø,

SOM ER AF DEN OPFATTELSE, at reglerne for FELO skal gælde på et multilateralt grundlag inden for FELO, og at der derfor må opstilles særlige regler herom,

SOM ER ENIGE OM, at disse regler for FELO bør tage udgangspunkt i relevant gældende lovgivning i Det Europæiske Fællesskab, som anført i bilag I til denne aftale, uden at dette berører reglerne i EF-traktaten,

SOM ERKENDER, at fuld overholdelse af FELO-reglerne giver de kontraherende parter ret til at udnytte fordelene ved FELO, herunder markedsadgang,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at overholdelse af FELO-reglerne, herunder fuld markedsadgang, ikke kan opnås på én gang, men snarere gennem en overgangsordning med særlige foranstaltninger af begrænset varighed,

SOM UNDERSTREGER, at reglerne om luftfartselskabers markedsadgang – med forbehold af eventuelle nødvendige overgangsforanstaltninger - ikke bør indeholde begrænsninger med hensyn til antallet af flyvninger, kapacitet, luftruter, flytype eller lignende begrænsninger i medfør af bilaterale luftfartsaftaler eller –ordninger, og at luftfartsselskabernes markedsadgang ikke bør betinges af, at de indgår handelsaftaler eller tilsvarende ordninger,

SOM UNDERSTREGER, at luftfartsselskaberne bør behandles på en ikke-diskriminerende måde, hvad angår deres adgang til luftfartsinfrastruktur, især når denne er begrænset,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at associeringsaftaler som et princip bestemmer, at betingelserne for gensidig adgang til luftfartsmarkederne fastsættes i særlige aftaler, med henblik på at sikre en

[5] I overensstemmelse med FN's Sikkerhedsråds resolution 1244 af 10. juni 1999.

samordnet udvikling og gradvis liberalisering af transporten mellem deres parter, tilpasset deres gensidige kommercielle behov,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at hver af de associerede parter ønsker at bringe deres love om luftfart og dertil knyttede spørgsmål i overensstemmelse med Det Europæiske Fællesskabs love, herunder også med henblik på den kommende udvikling i Fællesskabets lovgivning,

SOM ERKENDER betydningen af teknisk bistand i denne sammenhæng,

SOM ERKENDER, at forbindelserne mellem Fællesskabet og Norge og Island fortsat skal være underlagt aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde,

SOM ØNSKER at give mulighed for en efterfølgende udvidelse af Det Fælleseuropæiske Luftfartsområde,

SOM MINDER OM forhandlingerne mellem Det Europæiske Fællesskab og de associerede parter om indgåelse af aftaler om visse aspekter af lufttrafik, som vil bringe bilaterale luftfartsaftaler mellem Det Europæiske Fællesskabs medlemsstater og de associerede parter i overensstemmelse med Det Europæiske Fællesskabs lovgivning,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

Målsætninger og principper

Artikel 1

1. Formålet med denne aftale er at oprette et fælleseuropæisk luftfartsområde, i det følgende benævnt FELO. FELO skal være baseret på fri markedsadgang, fri etableringsret, lige konkurrencevilkår og fælles regler, bl.a. vedrørende flyvesikkerhed og sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten, lufttrafikstyring, arbejdsmarkedsforhold og miljø. Med henblik herpå opstiller aftalen de regler, som gælder mellem de kontraherende parter på de nedenstående vilkår. Disse regler omfatter også bestemmelserne i den i bilag I anførte lovgivning.

2. Aftalens bestemmelser gælder i det omfang, de vedrører luftfart eller tilknyttede forhold som omhandlet i bilag I.

3. Aftalen består af en række artikler, der omhandler FELO's generelle funktion (grundaftalen), en række bilag, hvor bilag I indeholder de dele af Det Europæiske Fællesskabs lovgivning, der finder anvendelse mellem de kontraherende parter inden for rammerne af grundaftalen, og en række protokoller, hvoraf mindst én for hver associeret part indeholder de overgangsforanstaltninger, der gælder for den pågældende part.

Artikel 2

1. I denne aftale forstås ved:

   (a) "aftalen": grundaftalen med tilhørende protokoller, dens bilag og de retsakter, der henvises til i bilag I

(b) "associeret part": Republikken Albanien, Bosnien-Hercegovina, Republikken Bulgarien, Republikken Kroatien, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Rumænien, Serbien og Montenegro og en hvilken som helst anden stat eller enhed, som er blevet part i aftalen i medfør af artikel 32

(c) en yderligere associeret part er UNMIK, dvs. De Forenede Nationers midlertidige administrative mission i Kosovo, jf. FN's Sikkerhedsråds resolution 1244 af 10. juni 1999

(d) "kontraherende part": Det Europæiske Fællesskab, en associeret part, Norge og Island

(e) "FELO-partner": en associeret stat, Norge og Island

(f) "EF-traktaten": Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab

(g) "EØS-aftalen": Aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde og tilhørende protokoller og bilag, undertegnet den 2. maj 1992 af Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater samt Island, Liechtenstein og Norge

(h) "associeringsaftale": enhver aftale, hvorved der oprettes en associering mellem Det Europæiske Fællesskab eller Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og den pågældende associerede part på den anden side

(i) "FELO-luftfartsselskab": et luftfartsselskab, hvortil der ifølge denne aftale er udstedt licens i overensstemmelse med bestemmelserne i de relevante retsakter anført i bilag I.

(j) "kompetent civilluftfartsmyndighed": et regeringsorgan, der har retlig beføjelse til at foretage overensstemmelsesvurdering af og attestere og kontrollere anvendelse eller salg af produkter, tjenesteydelser eller licenser inden for en kontraherende parts retsområde, og som kan træffe håndhævelsesforanstaltninger til at sikre, at produkter og tjenesteydelser, der markedsføres på dets retsområde, opfylder lovkravene

(k) "konventionen" konventionen angående international civil luftfart, åbnet for undertegnelse i Chicago den 7. december 1944, og tilhørende ændringer og bilag

(l) "SESAR": den tekniske gennemførelse af det fælles europæiske luftrum, som omfatter en samordnet, synkroniseret udvikling og anvendelse af de nye generationer af lufttrafikstyringssystemer (ATM-systemer)

(m) "ATM-masterplan": udgangspunktet for SESAR

(n) "EF-medlemsstat": en medlemsstat af Det Europæiske Fællesskab.

2. Anvendelsen af udtrykkene "land", "national", "statsborgere" og "territorium" berører ikke de enkelte kontraherende parters folkeretlige status.

Artikel 3

De retsakter, som er anført, eller som der henvises til, i denne aftales bilag I eller i Det Blandede Udvalgs afgørelser, er bindende for de kontraherende parter og indgår eller indarbejdes i deres nationale lovgivning som følger:

(a) retsakter, der svarer til en EF-forordning, indarbejdes i de kontraherende parters nationale lovgivning

(b) for retsakter, der svarer til et EF-direktiv, overlades det til de kontraherende parters myndigheder at bestemme, i hvilken form og efter hvilken metode de skal gennemføres.

Artikel 4

De kontraherende parter træffer alle foranstaltninger af generel eller særlig art, der kræves til at sikre overholdelsen af de forpligtelser, aftalen indebærer, og afholder sig fra at træffe foranstaltninger, som kan hindre virkeliggørelsen af aftalens målsætninger.

Artikel 5

Bestemmelserne i aftalen påvirker ikke forholdet mellem de kontraherende parter i EØS-aftalen.

Ikke-diskriminering

Artikel 6

Inden for denne aftales anvendelsesområde er ingen form for forskelsbehandling på grund af nationalitet tilladt, med forbehold af eventuelle særregler i aftalen.

Etableringsret

Artikel 7

På denne aftales anvendelsesområde og vilkår er der ingen begrænsninger for den frie etableringsret for statsborgere fra EF-medlemsstater eller FELO-partnere på disses territorier, jf. dog bestemmelserne i de relevante retsakter anført i bilag I. Etableringsretten omfatter retten til at påbegynde og drive virksomhed som selvstændig erhvervsdrivende og oprette og lede virksomheder, især selskaber eller firmaer, på de vilkår, der er fastlagt for landets egne statsborgere i det land, hvor virksomheden etableres. Det samme gælder agenturer, afdelinger og datterselskaber, som oprettes på en EF-medlemsstats eller FELO-partners territorium af statsborgere fra en af disse.

Artikel 8

1. På denne aftales anvendelsesområde ligestilles selskaber eller firmaer, som er oprettet i overensstemmelse med en EF-medlemsstats eller FELO-partners lovgivning og hvis vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor eller hovedvirksomhed er beliggende inden for FELO, med fysiske personer med statsborgerskab i en EF-medlemsstat eller FELO-partner, jf. dog bestemmelserne i de relevante retsakter anført i bilag I.

2. Ved udtrykkene "selskaber" eller "firmaer" forstås privatretlige selskaber, heri indbefattet kooperative selskaber, samt alle andre juridiske personer, der henhører under den offentlige ret eller privatretten, med undtagelse af selskaber, som ikke arbejder med gevinst for øje.

Artikel 9

1. Bestemmelserne i artikel 7 og 8 gælder ikke for aktiviteter på en kontraherende parts territorium, hvis de pågældende aktiviteter er forbundet, selv lejlighedsvist, med udøvelsen af offentlig myndighed.

2. Bestemmelserne i artikel 7 og 8 og foranstaltninger, som træffes i henhold hertil, udelukker ikke anvendelsen af love og administrative bestemmelser, der indeholder særlige regler for fremmede statsborgere, og som er begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller folkesundheden.

Artikel 10

1. Med forbehold af gunstigere bestemmelser i eksisterende aftaler ophæver de kontraherende parter på denne aftales anvendelsesområde alle kvantitative restriktioner og foranstaltninger med tilsvarende virkning på ind- og udførsel af udstyr, materiel, reservedele og andre komponenter, som et FELO-luftfartsselskab skal bruge til at opretholde sit udbud af luftfartstjenester i henhold til vilkårene i denne aftale.

2. Denne forpligtelse forhindrer ikke de kontraherende parter i at indføre forbud eller restriktioner vedrørende sådanne ind- og udførsler af hensyn til den offentlige orden eller den offentlige sikkerhed eller for at beskytte menneskers, dyrs eller planters sundhed eller intellektuelle, industrielle eller kommercielle ejendomsrettigheder. Disse forbud eller restriktioner må dog hverken udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem de kontraherende parter.

Flyvesikkerhed

Artikel 11

1. De kontraherende parter tager passende midler i brug for at sikre, at luftfartøjer, der er registreret i en kontraherende part, ved landing i lufthavne i en anden kontraherende part overholder de internationale sikkerhedsnormer ifølge konventionen, og at de underkastes rampeinspektioner om bord og omkring luftfartøjet, som de bemyndigede repræsentanter

for den anden kontraherende part udfører for at kontrollere gyldigheden af luftfartøjets og besætningens dokumenter og luftfartøjets og dets udstyrs synlige tilstand.

2. En kontraherende part kan når som helst anmode om samråd angående en anden kontraherende parts sikkerhedsnormer på områder, der ikke er omfattet af de i bilag I nævnte retsakter.

3. Intet i denne aftale skal forstås derhen, at det begrænser en kompetent civilluftfartsmyndigheds beføjelse til omgående at træffe alle passende foranstaltninger, hvis den konstaterer, at der er risiko for, at et produkt eller en tjenesteydelse:

   i. ikke kan opfylde de mindstenormer, som måtte være fastsat ifølge konventionen, eller

   ii. som følge af en inspektion som omhandlet i stk. 1 rejser stærk tvivl om, hvorvidt et luftfartøj eller anvendelsen af et luftfartøj opfylder de mindstenormer, der er fastsat ifølge konventionen, eller

   iii. giver anledning til en stærk formodning om, at håndhævelsen og forvaltningen af de mindstenormer, der er fastsat ifølge konventionen, er mangelfuld.

4. Hvis en kompetent civilluftfartsmyndighed træffer foranstaltninger i medfør af stk. 3, underretter den omgående de kompetente civilluftfartsmyndigheder i de andre kontraherende parter herom og gør rede for grundene hertil.

5. Hvis foranstaltninger, der er truffet i medfør af stk. 4, ikke indstilles, selv om grundene hertil ikke længere er aktuelle, kan enhver kontraherende part indbringe sagen for Det Blandede Udvalg.

6. Sker der ændringer i en kontraherende parts lovgivning vedrørende den kompetente civilluftfartsmyndigheds status, giver den pågældende part de andre kontraherende parter underretning herom.

Sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten

Artikel 12

1. For at beskytte den civile luftfart mod ulovlige handlinger sikrer de kontraherende parter, at de fælles grundlæggende normer og de mekanismer til kontrol med overholdelsen af bestemmelserne om sikkerhedsbeskyttelse, som anført i bilag I, finder anvendelse på alle lufthavne på deres territorium.

2. De kontraherende parter yder på anmodning hinanden al nødvendig bistand for at forhindre kapring af civile luftfartøjer og andre ulovlige handlinger til skade for sikkerheden for fartøj, passagerer og besætning, lufthavne og luftnavigationsanlæg samt eventuelle andre sikkerhedstrusler mod civil luftfart.

3. Ved forekomsten af eller ved en trussel om kapring af et civilt luftfartøj og andre ulovlige handlinger til skade for sikkerheden for fartøj, passagerer og besætning, lufthavne og luftnavigationsanlæg bistår de kontraherende parter hinanden ved lette udvekslingen af

oplysninger og træffe andre passende foranstaltninger til på hurtig og betryggende måde at bringe hændelsen eller truslen til afslutning.

4. En associeret part kan underkastes inspektion fra Europa-Kommissionens side i overensstemmelse med den relevante EF-lovgivning anført i bilag I og kan få i opdrag at deltage i Europa-Kommissionens inspektioner i andre kontraherende parter.

Lufttrafikstyring (ATM)

Artikel 13

1. De kontraherende parter samarbejder om lufttrafikstyring for at udvide det fælles europæiske luftrum til også at omfatte FELO og således forbedre de nuværende flyvesikkerhedsnormer og de almene lufttrafiknormers overordnede effektivitet i Europa, optimere kapaciteten og begrænse forsinkelser mest muligt.

2. For at gøre det lettere at anvende lovgivningen om det fælles europæiske luftrum på deres territorier

   – træffer de associerede parter, inden for rammerne af deres respektive beføjelser, hurtigst muligt de nødvendige foranstaltninger til at tilpasse deres institutionelle lufttrafikstyringsstrukturer til det fælles europæiske luftrum, navnlig ved at udpege eller oprette relevante nationale tilsynsorganer, der, i det mindste funktionelt, er uafhængige af tjenesteudøvere inden for lufttrafikstyring.

   – inddrager Det Europæiske Fællesskab de associerede parter i alle operationelle initiativer på områderne luftfartstjenester, luftrum og interoperabilitet, som har tilknytning til det fælles europæiske luftrum, navnlig ved at de relevante kontraherende parter tidligt inddrages i bestræbelserne på at oprette funktionelle luftrumsblokke.

3. Det Europæiske Fællesskab sørger for, at de associerede parter indedrages fuldt ud i udviklingen af en masterplan for lufttrafikstyring (ATM) og gennemførelsen heraf som led i SESAR-programmet.

Konkurrence

Artikel 14

1. Bestemmelserne i bilag III finder anvendelse på anvendelsesområdet for denne aftale. Hvis andre aftaler mellem en eller flere kontraherende parter, f.eks. associeringsaftaler, indeholder regler om konkurrence og statsstøtte, finder disse regler anvendelse mellem de pågældende parter.

2. Artikel 15, 16 og 17 finder ikke anvendelse, hvad bestemmelserne i bilag III angår.

Håndhævelse

Artikel 15

1. Hver enkelt kontraherende part sørger for, at de rettigheder, som følger af aftalen, og navnlig af de i bilag I anførte retsakter, kan påberåbes ved de nationale domstole, jf. dog stk. 2 og 3.

2. I tilfælde, der kan påvirke faktiske eller potentielle luftfartstjenester, som skal godkendes i henhold til denne aftale, har Det Europæiske Fællesskabs institutioner de beføjelser, der udtrykkeligt tillægges dem i henhold til de retsakter, der er anført eller henvist til i bilag I.

3. Spørgsmål vedrørende gyldigheden af beslutninger, som Det Europæiske Fællesskabs institutioner træffer i medfør af denne aftale, navnlig i medfør af de i bilag I anførte retsakter, henhører under De Europæiske Fællesskabers Domstols enekompetence.

Fortolkning

Artikel 16

1. For så vidt bestemmelserne i denne aftale og bestemmelserne i de i bilag I anførte retsakter indholdsmæssigt er identiske med de tilsvarende regler i EF-traktaten og med retsakter udstedt i medfør af EF-traktaten, fortolkes disse bestemmelser ved deres gennemførelse og anvendelse i overensstemmelse med de relevante afgørelser og beslutninger, som EF-Domstolen og Europa-Kommissionen har truffet forud for undertegnelsen af denne aftale. Afgørelser og beslutninger, som er truffet efter undertegnelsen af denne aftale, meddeles de øvrige kontraherende parter. Efter anmodning fra en af de kontraherende parter fastlægger Det Blandede Udvalg konsekvenserne af sådanne senere afgørelser og beslutninger med henblik på at sikre denne aftales rette funktion. Eksisterende fortolkninger meddeles FELO-partnerne forud for undertegnelsen af aftalen. Afgørelser, der træffes af Det Blandede Udvalg efter denne procedure, skal være i overensstemmelse med EF-Domstolens retspraksis.

2. Hvis der som led i en sag, der er fremlagt for en FELO-partners domstol eller ret, rejses spørgsmål om fortolkning af denne aftale, bestemmelserne i de i bilag I anførte retsakter eller retsakter udstedt i henhold hertil, der indholdsmæssigt er identiske med de tilsvarende regler i EF-traktaten og retsakter udstedt i henhold hertil, kan domstolen eller retten, hvis den skønner det nødvendigt for at kunne afsige en dom, i overensstemmelse med bilag IV anmode EF-Domstolen om at tage stilling til spørgsmålet. En FELO-partner kan i overensstemmelse med bilag IV ved en afgørelse anføre, i hvilket omfang og på hvilke vilkår dens domstole og retter skal anvende denne bestemmelse. En sådan afgørelse skal meddeles depositaren og EF-Domstolen. Depositaren underretter de øvrige kontraherende parter herom.

3. Når, i henhold til bestemmelserne i ovenstående stykke, en domstol i en kontraherende part, hvis afgørelser ikke kan appelleres under national ret, ikke kan henvise en sag til EF-Domstolen, skal den kontraherende part fremsende den pågældende domstols dom til Det Blandede Udvalg, som ved behandlingen af sagen bestræber sig på at sikre en ensartet

fortolkning af denne aftale. Hvis Det Blandede Udvalg inden 10 måneder efter at have fået forelagt konflikten mellem EF-Domstolens retspraksis og den dom, der er afsagt af en domstol i den kontraherende part, ikke har kunnet sikre en ensartet fortolkning af aftalen, kan den i artikel 20 nævnte procedure anvendes.

Ny lovgivning

Artikel 17

1. Denne aftale er ikke til hinder for, at de kontraherende parter ensidigt kan vedtage ny lovgivning eller ændre deres gældende lovgivning om luftfart og dermed beslægtede områder nævnt i bilag I, forudsat at princippet om ikke-forskelsbehandling og bestemmelserne i denne artikel og i artikel 18, stk. 4, overholdes. De associerede parter vedtager ikke sådan lovgivning, medmindre den er i overensstemmelse med denne aftale, herunder de i bilag I anførte retsakter.

2. Når en af de kontraherende parter har vedtaget ny lovgivning eller en ændring af gældende lovgivning, underretter den senest en måned efter vedtagelsen de øvrige kontraherende parter derom gennem Det Blandede Udvalg. Efter anmodning fra en kontraherende part drøfter Det Blandede Udvalg senest to måneder derefter følgerne af den pågældende nye lovgivning eller ændring for denne aftales rette funktion.

3. Det Blandede Udvalg

   a) vedtager en afgørelse om revision af denne aftales bilag I med henblik på at den pågældende nye lovgivning eller ændring indarbejdes heri, om nødvendigt på grundlag af gensidighed, eller

   b) vedtager en afgørelse om, at den pågældende nye lovgivning eller ændring betragtes som værende i overensstemmelse med denne aftale, eller

   c) træffer afgørelse om eventuelle andre foranstaltninger, der kan sikre denne aftales rette funktion.

4. Hvad angår lovgivning, som er vedtaget mellem undertegnelsen og ikrafttrædelsen af denne aftale, og som er meddelt de øvrige kontraherende parter, anses forelæggelsesdatoen for at være den dato, hvor meddelelsen blev modtaget. Det Blandede Udvalg kan tidligst træffe en afgørelse tres dage efter aftalens ikrafttræden.

Det Blandede Udvalg

Artikel 18

1. Der nedsættes et blandet udvalg, som har til opgave at forestå administrationen af denne aftale og sikre, at den gennemføres korrekt, uden at dette berører artikel 15, stk. 2 og 3, og artikel 21 og 22. I det øjemed udarbejder Det Blandede Udvalg henstillinger og træffer afgørelser om de anliggender, denne aftale vedrører. Det Blandede Udvalgs afgørelser gennemføres af de kontraherende parter efter deres egne bestemmelser.

2. Det Blandede Udvalg består af repræsentanter for de kontraherende parter.

3. Det Blandede Udvalg træffer afgørelse med enstemmighed. Det kan dog beslutte at træffe flertalsafgørelse vedrørende bestemte anliggender.

4. For at håndhæve denne aftale korrekt udveksler de kontraherende parter oplysninger, bl.a. om ny lovgivning eller afgørelser, som er relevante for denne aftale, og holder efter anmodning fra en af parterne samråd med Det Blandede Udvalg, bl.a. om arbejdsmarkedsforhold.

5. Det Blandede Udvalg fastsætter selv sin forretningsorden.

6. Formandskabet for Det Blandede Udvalg varetages efter tur af en FELO-partner og af Det Europæiske Fællesskab efter nærmere bestemmelser, som fastsættes i udvalgets forretningsorden.

7. Formanden for Det Blandede Udvalg indkalder til møde mindst en gang om året for at undersøge, hvordan denne aftale fungerer i almindelighed, og desuden efter anmodning fra en kontraherende part, når særlige omstændigheder gør det påkrævet. Det Blandede Udvalg holder sig løbende informeret om udviklingen i EF-Domstolens retspraksis. I dette øjemed tilsender Det Europæiske Fællesskab FELO-partnerne alle de af EF-Domstolens afgørelser, der er af betydning for aftalens rette funktion. Det Blandede Udvalg gør inden tre måneder det fornødne for at sikre en ensartet fortolkning af aftalen.

8. Det Blandede Udvalg kan beslutte at nedsætte arbejdsgrupper, som kan bistå den ved udførelsen af dens opgaver.

Artikel 19

1. Det Blandede Udvalgs afgørelser er bindende for de kontraherende parter. Hvis en afgørelse fra Det Blandede Udvalg foreskriver, at en kontraherende part skal træffe foranstaltninger, træffer den pågældende part de nødvendige foranstaltninger og underretter Det Blandede Udvalg herom.

2. Det Blandede Udvalgs afgørelser offentliggøres i de kontraherende parters lovtidender. For hver enkelt afgørelse angives gennemførelsesdatoen for de kontraherende parter og andre oplysninger, som måtte være relevante for de økonomiske beslutningstagere.

Bilæggelse af tvister

Artikel 20

1. En kontraherende part kan indbringe en tvist vedrørende anvendelsen eller fortolkningen af denne aftale for Det Blandede Udvalg, undtagen i tilfælde, hvor aftalen indeholder særlige procedurer.

2. Når en tvist er indbragt for Det Blandede Udvalg i henhold til stk. 1, afholdes der straks samråd mellem parterne i tvisten. I tilfælde, hvor Det Europæiske Fællesskab ikke er part i tvisten, kan en af parterne i tvisten indbyde Fællesskabets repræsentant til at deltage i

samrådet. Parterne i tvisten kan udarbejde et løsningsforslag, som straks forelægges Det Blandede Udvalg. Afgørelser, som Det Blandede Udvalg træffer i henhold til denne procedure, påvirker ikke EF-Domstolens retspraksis.

3. Hvis det ikke er lykkedes Det Blandede Udvalg at træffe en afgørelse om bilæggelse af tvisten fire måneder efter den dato, hvor sagen blev indbragt for den, kan parterne i tvisten indbringe sagen for EF-Domstolen, som træffer endelig og bindende afgørelse. Sager kan indbringes for EF-Domstolen på vilkårene i bilag IV.

4. Hvis Det Blandede Udvalg ikke træffer afgørelse om en sag, som det har fået forelagt, inden fire måneder, kan de kontraherende parter træffe hensigtsmæssige beskyttelsesforanstaltninger for en periode på højst seks måneder, jf. artikel 21 og 22. Efter denne periode kan hver kontraherende part opsige aftalen med øjeblikkelig virkning. En kontraherende part må ikke træffe beskyttelsesforanstaltninger vedrørende en sag, som er indbragt for EF-Domstolen i henhold til denne aftale, undtagen i de i artikel 11, stk. 3, angivne tilfælde eller i overensstemmelse med de mekanismer, som er fastlagt i individuelle retsakter anført i bilag I.

Beskyttelsesforanstaltninger

Artikel 21

Uden at dette berører artikel 11, stk. 3, og flyvesikkerheds- og sikkerhedsbeskyttelsesnormerne nævnt i protokollerne til denne aftale, begrænses beskyttelsesforanstaltninger af omfang og varighed til, hvad der er strengt nødvendigt for at afhjælpe problemet. Der vælges fortrinsvis foranstaltninger, som forstyrrer denne aftales funktion mindst muligt.

Artikel 22

1. En kontraherende part eller en EF-medlemsstat, som overvejer at træffe beskyttelsesforanstaltninger, underretter de øvrige kontraherende parter og EF-medlemsstaterne herom gennem Det Blandede Udvalg og fremlægger alle relevante oplysninger.

2. De kontraherende parter eller EF-medlemsstaterne indleder straks samråd i Det Blandede Udvalg for at finde en alment acceptabel løsning.

3. Med forbehold af artikel 11, stk. 3, må den pågældende kontraherende part eller EF-medlemsstat først træffe beskyttelsesforanstaltninger en måned efter datoen for den i stk. 1 nævnte underretning, medmindre den i stk. 2 nævnte samrådsprocedure afsluttes inden udløbet af denne frist.

4. Den pågældende kontraherende part eller EF-medlemsstat underretter ufortøvet Det Blandede Udvalg om de foranstaltninger, der træffes, og fremlægger alle relevante oplysninger.

Tavshedspligt

Artikel 23

De kontraherende parters repræsentanter, delegerede og eksperter, samt tjenestemænd og andre embedsmænd, som handler i henhold til denne aftale, må - selv efter at deres hverv er ophørt - ikke videregive oplysninger af nogen art, som er omfattet af professionel tavshedspligt, f.eks. oplysninger om virksomheder og om disses forretningsforbindelser eller omkostningsforhold.

Tredjelande og internationale organisationer

Artikel 24

1. De kontraherende parter fører efter anmodning fra en kontraherende part samråd med hinanden i Det Blandede Udvalg efter procedurerne i artikel 25 og 26

   a) om forhold vedrørende luftfart, som behandles i internationale organisationer, og

   b) om diverse aspekter af mulige udviklingstendenser i forbindelserne mellem kontraherende parter og tredjelande vedrørende luftfart, og om funktionen af de vigtigste elementer i bilaterale eller multilaterale aftaler, som indgås på dette område.

2. Samrådet afholdes senest en måned efter anmodningen og i hastetilfælde hurtigst muligt.

Artikel 25

1. Hovedformålene med det i artikel 24, litra a), omhandlede samråd er:

   a) i fællesskab at afgøre, om de pågældende spørgsmål giver anledning til fælles problemer, og

   b) alt efter arten af disse problemer:

   – i fællesskab at overveje, hvorvidt der skal ske en samordning af de kontraherende parters tiltag inden for de internationale organisationer, eller

   – i fællesskab at overveje eventuelle andre hensigtsmæssige tiltag.

2. De kontraherende parter udveksler hurtigst muligt oplysninger, som måtte være relevante for de i stk. 1 beskrevne formål.

Artikel 26

Hovedformålene med samrådene i artikel 24, stk. 1, litra b), er at undersøge relevante spørgsmål og overveje eventuelle hensigtsmæssige foranstaltninger.

Overgangsordninger

Artikel 27

1. I protokol I til VIII fastlægges de overgangsordninger og -perioder, som gælder mellem Det Europæiske Fællesskab og de pågældende associerede stater. I forholdet mellem Norge eller Island og en associeret part gælder de samme vilkår som mellem Det Europæiske Fællesskab og den pågældende associerede part.

2. I løbet af overgangsperioderne fastlægges de relevante dele af luftfartsordningen mellem to associerede parter på grundlag af den mest restriktive af de to relevante protokoller.

3. De enkelte associerede parters gradvise overgang til fuld anvendelse af FELO underkastes vurderinger. Vurderingerne foretages af Det Europæiske Fællesskab i samarbejde med den pågældende associerede part. Når en associeret part mener, at vilkårene for afslutning af en overgangsperiode som anført i den relevante protokol er opfyldt, meddeler den Det Europæiske Fællesskab, at der bør foretages en vurdering.

4. Hvis Det Europæiske Fællesskab fastslår, at vilkårene er opfyldt, underretter det Det Blandede Udvalg herom og beslutter derefter, at den pågældende associerede part er kvalificeret enten til at gå videre til næste overgangsperiode eller til at blive fuldt optaget i Det Fælleseuropæiske Luftfartsområde.

5. Hvis Det Europæiske Fællesskab fastslår, at vilkårene ikke er opfyldt, underretter det Det Blandede Udvalg herom. Det Europæiske Fællesskab anbefaler den pågældende associerede part specifikke forbedringer og fastlægger en gennemførelsesperiode, inden for hvilken disse forbedringer med rimelighed kan forventes gennemført. Inden udløbet af gennemførelsesperioden foretages en, og om nødvendigt flere, opfølgende vurderinger med sigte på at fastslå, om de anbefalede forbedringer reelt er blevet gennemført fyldestgørende.

Sammenhæng med bilaterale luftfartsaftaler og -ordninger

Artikel 28

1. Bestemmelserne i denne aftale har forrang for de relevante bestemmelser i bilaterale luftfartsaftaler og/eller -ordninger, som gælder mellem de associerede parter på den ene side og Det Europæiske Fællesskab, en EF-medlemsstat, Norge eller Island på den anden side, samt mellem associerede parter.

2. Bestemmelserne om ejerforhold, trafikrettigheder, kapacitet, antal flyvninger, flytype eller flyskift, anvendelse af fælles rutenummer og prisfastsættelse i en bilateral aftale eller ordning, som er indgået mellem en associeret part og Det Europæiske Fællesskab, en EF-medlemsstat, Norge eller Island eller mellem to associerede parter, gælder uanset stk. 1 i de i artikel 27 omhandlede overgangsperioder mellem parterne i den pågældende aftale eller ordning, hvis denne er mere fleksibel, dvs. giver de pågældende luftfartsselskaber større frihed end bestemmelserne i den for den pågældende associerede part gældende protokol.

3. En tvist mellem en associeret part og en anden kontraherende part om, hvorvidt det med henblik på fuld anvendelse af FELO er bestemmelserne i den for den pågældende associerede part gældende protokol eller de bilaterale aftaler og/eller ordninger, der er de mest fleksible, bilægges efter forligsordningen i denne aftales artikel 20. Tvister om forholdet mellem modstridende protokoller bilægges på samme vis.

Ikrafttræden, revision, ophævelse og andre bestemmelser

Artikel 29
(Ikrafttræden)

1. Denne aftale ratificeres eller godkendes af signatarerne efter deres egne procedurer. Ratifikations- eller godkendelsesakten deponeres hos Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union (depositaren), som underretter alle øvrige signatarer samt Den Internationale Civilluftfartsorganisation herom.

2. Denne aftale træder i kraft på den første dag i den anden måned efter den dato, hvor Det Europæiske Fællesskab og mindst en associeret part har deponeret deres ratifikations- eller godkendelsesakter. For de signatarer, som ratificerer eller godkender denne aftale herefter, træder den i kraft på den første dag i den anden måned efter den pågældende signatars deponering af sin ratifikations- eller godkendelsesakt.

3. Uanset stk. 1 og 2 kan to eller flere kontraherende parter, herunder Det Europæiske Fællesskab og mindst en associeret part, beslutte at anvende denne aftale indbyrdes på midlertidigt grundlag fra datoen for undertegnelsen, idet de underretter depositaren, som underretter de øvrige kontraherende parter herom.

Artikel 30
(Revision)

Denne aftale tages op til revision efter anmodning fra en kontraherende part og under alle omstændigheder fem år efter aftalens ikrafttrædelse.

Artikel 31
(Ophør)

1. Hver kontraherende part kan opsige aftalen ved at underrette depositaren, som underretter de øvrige kontraherende parter og Den Internationale Civilluftfartsorganisation om den pågældende parts opsigelse. Hvis aftalen opsiges af Det Europæiske Fællesskab, træder den ud af kraft ét år efter opsigelsesdatoen. Hvis aftalen opsiges af en kontraherende part i aftalen, træder den alene ud af kraft for den pågældende stat ét år efter opsigelsesdatoen. Luftfartstjenester, som er i drift ved denne aftales ophørsdato, må dog videreføres til udløbet af den af Den Internationale Luftfartssammenslutning (IATA) fastsatte fartplansæson, som ophørsdatoen falder i.

2. En kontraherende part, som har tiltrådt Den Europæiske Union, behandles fra tiltrædelsesdatoen ikke længere som en kontraherende part.

3. Denne aftale træder ud af kraft eller suspenderes for en associeret part, hvis den tilsvarende associeringsaftale træder ud af kraft eller suspenderes.

Artikel 32
(Udvidelse af FELO)

Enhver stat eller enhed, som er rede til at bringe sine love om luftfart og dertil knyttede spørgsmål i overensstemmelse med Det Europæiske Fællesskabs love, og med hvilken Det Europæiske Fællesskab har indgået eller indgår en aftale om grundprincipper for et tæt økonomisk samarbejde, som f.eks. en associeringsaftale, kan af Det Europæiske Fællesskab blive anmodet om at deltage i FELO. I så tilfælde tilpasser de kontraherende parter aftalen herefter.

Artikel 33
(Gibraltar lufthavn)

1. Anvendelsen af denne aftale på Gibraltar lufthavn foregriber ikke henholdsvis Kongeriget Spaniens og Det Forenede Kongeriges retlige holdning til deres uoverensstemmelse med hensyn til suveræniteten over det territorium, lufthavnen ligger i.

2. Denne aftale gælder ikke for Gibraltar lufthavn, før aftalerne i den fælles erklæring af 2. december 1987, der er afgivet af udenrigsministrene for Kongeriget Spanien og Det Forenede Kongerige, er trådt i kraft.

Artikel 34

Denne aftales bilag og protokoller udgør en integrerende del af aftalen.

Artikel 35
(Sprog)

Denne aftale er udfærdiget på Det Europæiske Fællesskabs officielle sprog og på de andre kontrahenters sprog, idet hver af disse tekster har samme gyldighed.

Til BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede befuldmægtigede undertegnet denne aftale.

BILAG I: Regler, der finder anvendelse på civil luftfart

Bestemmelserne i følgende retsakter finder anvendelse i overensstemmelse med grundaftalen og bilag II om horisontale tilpasninger, medmindre andet er fastsat i dette bilag eller i protokol I til VIII. Eventuelle tilpasninger og ændringer af de enkelte retsakter er angivet efter den pågældende retsakt:

A. Markedsadgang, accessoriske begrænsninger og lign.

Nr. 2407/92

Rådets forordning 2407/92 af 23. juli 1992 om udstedelse af licenser til luftfartsselskaber

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 18 og bilaget, bortset fra henvisningen til EF-traktatens artikel 226 (tidligere 169) i artikel 13, stk. 3.

Nr. 2408/92

Rådets forordning 2408/92 af 23. juli 1992 om EF-luftfartsselskabers adgang til luftruter inden for Fællesskabet,

ændret eller tilpasset ved:

- artikel 29 i akten vedrørende vilkårene for Republikken Østrigs, Republikken Finlands og Kongeriget Sveriges tiltrædelse
- Det Blandede Udvalgs afgørelse nr. 7/94 af 21. marts 1994 om ændring af protokol nr. 47 og visse bilag til EØS-aftalen
- artikel 20 i akten vedrørende vilkårene for Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse og tilpasningerne af de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 15 og bilag I, II og III

Nr. 2409/92

Rådets forordning 2409/92 af 23. juli 1992 om billetpriser og rater inden for luftfart

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 10

Nr. 95/93

Rådets forordning 95/93 af 18. januar 1993 om fælles regler for tildeling af ankomst- og afgangstidspunkter i Fællesskabets lufthavne,

ændret ved:

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 894/2002 af 27. maj 2002 om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 95/93 om fælles regler for tildeling af ankomst- og afgangstidspunkter i Fællesskabets lufthavne

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1554/2003 af 22. juli 2003 om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 95/93 om fælles regler for tildeling af ankomst- og afgangstidspunkter i Fællesskabets lufthavne

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 793/2004 af 21. april 2004 om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 95/93 om fælles regler for tildeling af ankomst- og afgangstidspunkter i Fællesskabets lufthavne

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 12 og artikel 14a, stk. 2

Ved anvendelse af artikel 12, stk. 2, læses udtrykket "Kommissionen" som "Det Blandede Udvalg".

Nr. 96/67

Rådets direktiv 96/67/EF af 15. oktober 1996 om adgang til ground handling-markedet i Fællesskabets lufthavne

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 25 og bilaget

Ved anvendelse af artikel 10 læses udtrykket "medlemsstaterne" som "EF-medlemsstaterne".

Ved anvendelse af artikel 20, stk. 2, læses udtrykket "Kommissionen" som "Det Blandede Udvalg".

Nr. 785/2004

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 785/2004 af 21. april 2004 om forsikringskrav til luftfartsselskaber og luftfartøjsoperatører

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 8 og artikel 10, stk. 2

B. Lufttrafikstyring (Air Traffic Management - ATM)

Nr. 549/2004

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 549/2004 af 10. marts 2004 om rammerne for oprettelse af et fælles europæisk luftrum (rammeforordningen)

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 4, artikel 6 og artikel 9 til 14

Nr. 550/2004

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 550/2004 af 10. marts 2004 om udøvelse af luftfartstjenester i det fælles europæiske luftrum (luftfartstjenesteforordningen)

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 19 og bilag I og II

Nr. 551/2004

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 551/2004 af 10. marts 2004 om organisation og udnyttelse af det fælles europæiske luftrum (luftrumsforordningen)

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 11

Nr. 552/2004

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 552/2004 af 10. marts 2004 om interoperabilitet i det fælles europæiske lufttrafikstyringsnet (interoperabilitetsforordningen)

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 12 og bilag I til V

C. Luftfartssikkerhed (flyvesikkerhed)

Nr. 3922/91

Rådets forordning 3922/91 af 16. december 1991 om harmonisering af tekniske krav og administrative procedurer inden for civil luftfart,

ændret ved:

- Kommissionens Forordning (EF) nr. 2176/96 af 13. november 1996 om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 3922/91 som følge af den videnskabelige og tekniske udvikling

- Kommissionens forordning 1069/1999 af 25. maj 1999 om tilpasning af Rådets forordning 3922/91 til den videnskabelige og tekniske udvikling.

- Kommissionens forordning 2871/2000 af 28. december 2000 om tilpasning af Rådets forordning (EØF) 3922/91 om harmonisering af tekniske krav og administrative procedurer inden for civil luftfart til den videnskabelige og tekniske udvikling.

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1592/2002 af 15. juli 2002 om fælles regler for civil luftfart og om oprettelse af et europæisk luftfartssikkerhedsagentur

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 10 og artikel 12 til 13 (bortset fra artikel 4, stk. 1, og artikel 8, stk. 2, andet punktum) og bilag I til III.

Ved anvendelse af artikel 12 læses "medlemsstaterne" som "EF-medlemsstaterne".

Nr. 94/56/EF

Rådets direktiv 94/56/EF af 21. november 1994 om fastlæggelse af de grundlæggende principper for undersøgelse af flyvehavarier og flyvehændelser inden for civil luftfart

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 12

Ved anvendelse af artikel 9 og 12 læses "Kommissionen" som "de øvrige kontraherende parter i FELO".

Nr. 1592/2002

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1592/2002 af 15. juli 2002 om fælles regler for civil luftfart og om oprettelse af et europæisk luftfartssikkerhedsagentur,

ændret ved:

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1643/2003 af 22. juli 2003 om fælles regler for civil luftfart og om oprettelse af et europæisk luftfartssikkerhedsagentur,

- Kommissionens forordning (EF) nr. 1701/2003 af 24. september 2003 om tilpasning af artikel 6 i forordning (EF) nr. 1592/2002

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 57 og bilag I og II

Nr. 2003/42

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/42/EF af 13. juni 2003 om indberetning af hændelser inden for civil luftfart

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 11 og bilag I og II

Nr. 1702/2003

Kommissionens forordning (EF) nr. 1702/2003 af 24. september 2003 om gennemførelsesbestemmelser for luftdygtigheds- og miljøcertificering af luftfartøjer og hermed forbundet materiel, dele og apparatur og for certificering af konstruktions- og produktionsorganisationer,

ændret ved:

- Kommissionens forordning (EF) nr. 381/2005 af 7. marts 2005 om ændring af forordning (EF) nr. 1702/2003 om gennemførelsesbestemmelser for luftdygtigheds- og miljøcertificering af luftfartøjer og hermed forbundet materiel, dele og apparatur og for certificering af konstruktions- og produktionsorganisationer

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 4 og bilaget. De i denne forordning omhandlede overgangsperioder fastsættes af Det Blandede Udvalg.

Nr. 2042/2003

Kommissionens forordning (EF) nr. 2042/2003 af 20. november 2003 om vedvarende luftdygtighed af luftfartøjer og luftfartøjsmateriel, -dele og -apparatur og om godkendelse af organisationer og personale, der deltager i disse opgaver

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 6 og bilag I til IV

Nr. 104/2004

Kommissionens forordning (EF) nr. 104/2004 af 22. januar 2004 om fastsættelse af regler for organisation og sammensætning af klagenævnet for Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagentur

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 7 og bilaget

Nr. 488/2005

Kommissionens forordning (EF) nr. 488/2005 af 21. marts 2005 om Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagenturs vederlag og gebyrer

D. Sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten

Nr. 2320/2002

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2320/2002 af 16. december 2002 om fastsættelse af fælles bestemmelser om sikkerhed inden for civil luftfart,

ændret ved:

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 849/2004 af 29.april 2004 om ændring af forordning (EF) nr. 2320/2002 om fastsættelse af fælles bestemmelser om sikkerhed inden for civil luftfart

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 12 og bilaget

Nr. 622/2003

Kommissionens forordning (EF) nr. 622/2003 af 4. april 2003 om foranstaltninger til gennemførelse af grundlæggende fælles normer for luftfartssikkerhed,

ændret ved:

- Kommissionens forordning (EF) nr. 68/2004 af 15. januar 2004 om ændring af forordning (EF) nr. 622/2003 om foranstaltninger til gennemførelse af grundlæggende fælles normer for luftfartssikkerhed

- Kommissionens forordning (EF) nr. 781/2005 om ændring af forordning (EF) nr. 622/2003 om foranstaltninger til gennemførelse af grundlæggende fælles normer for luftfartssikkerhed

- Kommissionens forordning (EF) nr. 857/2005 af 6. juni 2005 om ændring af forordning (EF) nr. 622/2003 om foranstaltninger til gennemførelse af grundlæggende fælles normer for luftfartssikkerhed

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 5 og bilaget

Nr. 1217/2003

Kommissionens forordning (EF) nr. 1217/2003 af 4. juli 2003 om specifikationer for nationale kvalitetskontrolprogrammer vedrørende sikkerhed inden for civil luftfart

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 11 og bilag I og II

Nr. 1486/2003

Kommissionens forordning (EF) nr. 1486/2003 af 22. august 2003 om fastlæggelse af procedurer for Kommissionens inspektioner af sikkerheden inden for civil luftfart

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 16

Nr. 1138/2004

Kommissionens forordning (EF) nr. 1138/2004 af 21. juni 2004 om en fælles definition af kritiske zoner i security-beskyttede områder i lufthavne

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 8

E. Miljø

Nr. 89/629

Rådets direktiv 89/629/EØF af 4. december 1989 om begrænsning af støjemissionen fra civile subsoniske jetfly

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 8

Nr. 92/14

Rådets direktiv 92/14/EØF af 2. marts 1992 om begrænsning af operationen af flyvemaskiner, der henhører under bind 1, del II, kapitel 2 i bilag 16 til konventionen angående international civil luftfart, anden udgave (1988),

ændret ved:

- Rådets direktiv 98/20/EF af 30. marts 1998 om ændring af direktiv 92/14/EØF om begrænsning af operationen af flyvemaskiner, der henhører under bind 1, del II, kapitel 2, i bilag 16 til konventionen angående international civil luftfart, anden udgave (1988)

- Kommissionens direktiv 1999/28/EF af 21. april 1999 om ændring af bilaget til Rådets direktiv 92/14/EØF om begrænsning af operationen af flyvemaskiner, der henhører under bind 1, del II, kapitel 2, i bilag 16 til konventionen angående international civil luftfart, anden udgave (1988)

- Kommissionens forordning (EF) nr. 991/2001 af 21. maj 2001 om ændring af bilaget til Rådets direktiv 92/14/EØF om begrænsning af operationen af flyvemaskiner, der henhører under bind 1, del II, kapitel 2, i bilag 16 til konventionen angående international civil luftfart, anden udgave (1988)

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 11 og bilaget

Nr. 2002/30

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/30/EF af 26. marts 2002 om bestemmelser og procedurer med henblik på indførelse af støjrelaterede driftsrestriktioner i Fællesskabets lufthavne

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 15 og bilag I og II

Nr. 2002/49

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/49/EF af 25. juni 2002 om vurdering og styring af ekstern støj

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 16 og bilag I til IV

F. Sociale aspekter

Nr. 1989/391

Rådets direktiv 89/391/EØF af 12. juni 1989 om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 16 og artikel 18 til 19

Nr. 2003/88

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/88/EF af 4. november 2003 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 19, artikel 21 til 24 og artikel 26 til 29

Nr. 2000/79

Rådets direktiv 2000/79 af 27. november 2000 om den europæiske aftale om tilrettelæggelse af arbejdstiden for mobile arbejdstagere i civil luftfart, som er indgået af Sammenslutningen af Europæiske Luftfartsselskaber, European Transport Workers' Federation, European Cockpit Association, Den Europæiske Organisation for Regionale Luftfartsselskaber og Den Internationale Charterflysammenslutning

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 5

G. Forbrugerbeskyttelse

Nr. 90/314

Rådets direktiv 90/314/EØF af 13. juni 1990 om pakkerejser, herunder pakkeferier og pakketure

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 10

Nr. 92/59

Rådets direktiv 92/59/EØF af 29. juni 1992 om produktsikkerhed i almindelighed

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 19

Nr. 93/13

Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 10 og bilaget

Ved anvendelse af artikel 10 læses "Kommissionen" som "de øvrige kontraherende parter i FELO".

Nr. 95/46

Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 34

Nr. 2027/97

Rådets forordning 2027/97 af 9. oktober 1997 om luftfartsselskabers erstatningsansvar i tilfælde af ulykker,

ændret ved:

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 889/2002 af 13. maj 2002 om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2027/97 om luftfartsselskabers erstatningsansvar i tilfælde af ulykker

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 8

Nr. 261/2004

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 17

H. Anden lovgivning

Nr. 2299/1989

Rådets forordning (EØF) nr. 2299/1989 af 24. juli 1989 om en adfærdskodeks for edb-reservationssystemer,

ændret ved:

- Rådets forordning (EØF) nr. 3089/93 af 29. oktober 1993 om ændring af forordning (EØF) nr. 2299/89 om en adfærdskodeks for edb-reservationssystemer

- Rådets forordning (EF) nr. 323/1999 af 8. februar 1999 om ændring af forordning (EØF) nr. 2299/89 om en adfærdskodeks for edb-reservationssystemer

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 22 og bilaget

Nr. 91/670

Rådets direktiv 91/670/EØF af 16. december 1991 om gensidig anerkendelse af personcertifikater, der giver adgang til udøvelse af funktioner i civil luftfart

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 8 og bilaget

Nr. 3925/91

Rådets forordning (EØF) nr. 3925/91 af 19. december 1991 om afskaffelse af kontrol og formaliteter gældende for håndbagage og indchecket bagage tilhørende personer, der foretager en flyvning inden for Fællesskabet, samt for bagage tilhørende personer, der foretager en overfart ad søvejen inden for Fællesskabet

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 5

Nr. 437/2003

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 437/2003 af 27. februar 2003 om indberetning af statistiske oplysninger om passager-, fragt- og postflyvning,

ændret ved:

- Kommissionens forordning (EF) nr. 1358/2003 af 31. juli 2003 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 437/2003 om indberetning af statistiske oplysninger om passager-, fragt- og postflyvning og om ændring af bilag I og II hertil

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 11 og bilag I og II

Nr. 1358/2003

Kommissionens forordning (EF) nr. 1358/2003 af 31. juli 2003 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 437/2003 om indberetning af statistiske oplysninger om passager-, fragt- og postflyvning og om ændring af bilag I og II hertil

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 1 til 4 og bilag I til III

Nr. 2003/96

Rådets direktiv 2003/96/EF af 27. oktober 2003 om omstrukturering af EF-bestemmelserne for beskatning af energiprodukter og elektricitet.

Bestemmelser, der finder anvendelse: Artikel 14, stk. 1, litra b), og 2

BILAG II: Horisontale tilpasninger

Bestemmelserne i retsakterne anført i aftalens bilag I anvendes i overensstemmelse med aftalen og nærværende bilag, medmindre andet er fastsat i bilag I. Eventuelle tilpasninger eller ændringer af de enkelte retsakter er angivet i bilag I.

1. RETSAKTERNES PRÆAMBLER

Præamblerne til de omhandlede retsakter tilpasses ikke med henblik på denne aftale. De er relevante i det omfang, de er nødvendige for en korrekt fortolkning og anvendelse af retsakternes bestemmelser inden for rammerne af aftalen.

2. SÆRLIGE UDTRYK I RETSAKTERNE

Nedenstående udtryk, der anvendes i retsakterne anført i bilag 1 til denne aftale, læses som angivet i det følgende:

a) "Fællesskabet" læses som "Det Fælleseuropæiske Luftfartsområde"

b) "fællesskabsret", "fællesskabslovgivning", "fællesskabsinstrumenter" og "EF-traktaten" læses som "FELO-aftalen"

c) "EF-lufthavne" læses som "lufthavne i Det Fælleseuropæiske Luftfartsområde"

d) "De Europæiske Fællesskabers Tidende" læses som "de kontraherende parters lovtidende"

e) "EF-luftfartsselskab" læses som "FELO-luftfartsselskab"

3. HENVISNINGER TIL MEDLEMSSTATER

Henvisninger til "medlemsstat(er)" i de bilag 1 anførte retsakter omfatter, ud over medlemsstaterne af Det Europæiske Fællesskab, også FELO-partnerne, jf. dog stk. 4.

4. BESTEMMELSER OM EF-UDVALG OG HØRING AF ASSOCIEREDE PARTER

Europa-Kommissionen hører eksperter fra de associerede parter, som gives lejlighed til at udtale sig i de tilfælde, hvor de anførte retsakter indeholder bestemmelser om, at Europa-Kommissionen skal høre EF-udvalg og give disse lejlighed til at afgive anbefalinger eller udtalelser.

De enkelte høringer består af et møde under ledelse af Europa-Kommissionen, som afholdes i Det Blandede Udvalg, der indkaldes af Europa-Kommissionen inden høringen af det relevante EF-udvalg. Europa-Kommissionen giver hver enkelt associeret part mindst to ugers varsel før mødet, medmindre det grundet særlige omstændigheder er nødvendigt med et kortere varsel, og fremlægger alle nødvendige oplysninger.

De associerede parter opfordres til at forelægge Europa-Kommissionen deres udtalelser. Europa-Kommissionen tager skyldigt hensyn til udtalelserne fra de associerede parter.

Ovenstående bestemmelser gælder dog ikke anvendelse af de i denne aftale anførte konkurrenceregler, for hvilke der gælder særlige samrådsprocedurer som anført i bilag IV.

5. SAMARBEJDE OG UDVEKSLING AF OPLYSNINGER

For at gøre det lettere for de kontraherende parters kompetente myndigheder at håndhæve deres beføjelser, udveksler de kompetente myndigheder efter anmodning alle oplysninger, som er nødvendige for at sikre denne aftales funktion.

6. HENVISNING TIL SPROG

De kontraherende parter har i procedurer, der indledes som led i aftalen, og uden at det berører bilag IV, ret til at benytte sig af Det Europæiske Fællesskabs og de øvrige kontraherende parters officielle sprog. De kontraherende parter gør sig dog klart, at det vil lette procedurerne, hvis de foregår på engelsk. Hvis der i et officielt dokument bruges et sprog, som ikke er et af Det Europæiske Fællesskabs officielle sprog, forelægges samtidig en oversættelse til et af Det Europæiske Fællesskabs officielle sprog, under hensyntagen til foregående punktum. Hvis en kontraherende part i en mundtlig procedure har til hensigt at anvende et sprog, der ikke er et af Det Europæiske Fællesskabs officielle sprog, sørger den for simultantolkning til det sprog, der henvises til i andet punktum i dette stykke.

BILAG III: Regler om konkurrence og statsstøtte omhandlet i artikel 14

Artikel 1- Statslige monopoler

En associeret part tilpasser gradvis eventuelle statslige handelsmonopoler, således at der ved udløbet af den anden periode som omhandlet i protokollen til denne aftale vedrørende overgangsforanstaltningerne for den pågældende associerede part ikke består nogen forskelsbehandling af statsborgere i de kontraherende parter for så vidt angår forsynings- og afsætningsvilkår. Det Blandede Udvalg underrettes om, hvilke foranstaltninger der træffes til at virkeliggøre dette mål.

Artikel 2 – Tilnærmelse af lovgivningen om statsstøtte og konkurrence

1. De kontraherende parter erkender vigtigheden af, at den associerede parts lovgivning om statsstøtte og konkurrence tilnærmes Det Europæiske Fællesskabs lovgivning. Den associerede part bestræber sig på at sikre, at dens nuværende og fremtidige love om statsstøtte og konkurrence gradvis gøres forenelige med Det Europæiske Fællesskabs lovgivning.

2. Denne tilnærmelse indledes ved denne aftales ikrafttræden og udvides gradvis, således at den ved udløbet af den anden periode, jf. protokollen til denne aftale om overgangsforanstaltningerne for den pågældende associerede part, omfatter alle elementerne i Det Europæiske Fællesskabs statsstøtte- og konkurrencebestemmelser som omhandlet i dette bilag. I forståelse med Europa-Kommissionen fastlægger den associerede part endvidere retningslinjerne for tilsyn med gennemførelsen af lovgivningstilpasningen og lovhåndhævelsen.

Artikel 3 - Konkurrenceregler og andre økonomiske bestemmelser

1. Følgende er uforeneligt med aftalens rette funktion, i det omfang det kan påvirke samhandelen mellem to eller flere kontraherende parter:

   i) alle aftaler mellem virksomheder, alle vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder og alle former for samordnet praksis, som har til formål eller følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen

   ii) en eller flere virksomheders misbrug af en dominerende stilling på hele de kontraherende parters territorium eller på en væsentlig del heraf

   iii) al statsstøtte, som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produkter.

2. Alle former for praksis, der strider mod denne artikels bestemmelser, vurderes på grundlag af kriterier, som udformes på basis af anvendelsen af de gældende konkurrenceregler i Fællesskabet, særlig artikel 81, 82, 86 og 87 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, og de fortolkningsbestemmelser, der er vedtaget af Det Europæiske Fællesskabs institutioner.

3. Hver associeret part sikrer, at et operationelt uafhængigt offentligt organ tillægges de nødvendige beføjelser til fuldt ud at anvende denne artikels stk. 1, nr. i) og ii), på private og offentlige virksomheder og virksomheder, der er indrømmet særlige rettigheder.

4. Hver associeret part udpeger eller opretter en operationelt uafhængig myndighed, som tillægges de nødvendige beføjelser til fuldt ud at anvende denne artikels stk. 1, nr. iii). Denne myndighed skal bl.a. have beføjelse til at godkende statsstøtteordninger og individuel støtte i overensstemmelse med denne artikels stk. 2 samt beføjelse til at kræve ulovligt ydet statsstøtte tilbagebetalt.

5. Hver af de kontraherende parter sikrer gennemsigtighed på statsstøtteområdet bl.a. ved at forelægge de andre kontraherende parter en regelmæssig årsrapport eller tilsvarende efter den metode og præsentationsform, der anvendes i Fællesskabets oversigt over statsstøtte. På anmodning af en af de kontraherende parter stiller den anden part oplysninger til rådighed om konkrete enkelttilfælde af offentlig støtte.

6. En associeret part udarbejder en udtømmende oversigt over støtteordninger, der er gældende forud for oprettelsen af den i stk. 4 nævnte myndighed, og afpasser disse støtteordninger efter kriterierne i stk. 2.

7. a) For så vidt angår anvendelsen af bestemmelserne i stk. 1, nr. iii), anerkender de kontraherende parter, at al offentlig støtte ydet af den pågældende associerede part i perioderne omhandlet i protokollen til denne aftale vedrørende overgangsforanstaltningerne for den pågældende associerede part skal vurderes under hensyntagen til, at den pågældende associerede part betragtes som et område svarende til de områder i Fællesskabet, der er beskrevet i artikel 87, stk. 3, litra a), i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

   b) Ved udløbet af den første periode som omhandlet i protokollen til denne aftale vedrørende overgangsforanstaltningerne for en associeret part forelægger den pågældende part Europa-Kommissionen sine BNP-tal pr. indbygger harmoniseret på NUTS II-niveau. Den i stk. 4 nævnte myndighed og Europa-Kommissionen foretager derefter i fællesskab en vurdering af støtteberettigelsen for så vidt angår den associerede parts regioner samt den maksimale støtteintensitet i forhold hertil for at udarbejde et kort over regional støtte på basis af de relevante fællesskabsretningslinjer.

8. Hvis en af de kontraherende parter skønner, at en given praksis er uforenelig med denne artikels stk. 1, kan den træffe passende foranstaltninger efter høring af Det Blandede Udvalg eller efter tredive arbejdsdage efter indbringelsen af sagen til høring.

9. De kontraherende parter udveksler oplysninger under hensyntagen til forretningshemmelighedens og tavshedspligtens krav.

BILAG IV: Henvisning af sager til EF-Domstolen

1. Generelle principper for anvendelsen af aftalens artikel 16, stk. 2

1. De procedurer, EF-Domstolen har etableret for anmodninger om præjudicielle afgørelser, gælder i det omfang, det er hensigtsmæssigt. Når den præjudicielle afgørelse er afsagt, anvender Den kontraherende parts domstole den fortolkning, der er afgjort af EF-Domstolen.

2. På denne aftales anvendelsesområde har de kontraherende parter samme ret som EF-medlemsstaterne til at indgive bemærkninger til EF-Domstolen.

2. Omfanget af og modaliteterne forbundet med proceduren i artikel 16, stk. 2

1. Når en kontraherende part i overensstemmelse med andet punktum i artikel 16, stk. 2, vedtager en beslutning om omfanget af og modaliteterne for henvisninger til EF-Domstolen, skal den pågældende beslutning specificere at:

   a) enhver domstol eller ret i den pågældende kontraherende part, hvis afgørelser ikke kan appelleres under national ret, kan anmode EF-Domstolen om at afgive en præjudiciel afgørelse om et spørgsmål, der rejses i en sag, der er indgivet for den pågældende domstol eller ret, og som vedrører gyldigheden eller fortolkningen af en handling omhandlet i artikel 16, stk. 2, hvis domstolen eller retten mener, at en afgørelse om det pågældende spørgsmål er nødvendig, for at den kan afsige dom, eller

   b) enhver domstol eller ret i den pågældende kontraherende part kan anmode EF-Domstolen om at afgive en præjudiciel afgørelse om et indgivet spørgsmål vedrørende gyldigheden eller fortolkningen af en handling omhandlet i artikel 16, stk. 2, hvis domstolen eller retten mener, at en afgørelse om spørgsmålet er nødvendig, for at den kan afsige dom, eller

   (c) en kombination af disse.

2. Modaliteterne for anvendelsen af artikel 16, stk. 2, bygger på principperne i de retlige bestemmelser om EF-Domstolens funktion, inklusive de relevante bestemmelser i EF-traktaten, vedtægten og EF-Domstolens forretningsorden samt EF-Domstolens retspraksis. Hvis den kontraherende part træffer en beslutning om modaliteterne for anvendelsen af denne bestemmelse, skal den også tage den praktiske vejledning i betragtning, som EF-Domstolen har udsendt om de nationale domstoles henvisning af præjudicielle sager.

3. Henvisning af sager i henhold til aftalens artikel 20, stk. 3

Tvister, der indbringes for EF-Domstolen i henhold til aftalens artikel 20, stk. 3, behandles af EF-Domstolen på samme måde som tvister, der indbringes for Domstolen i henhold til EF-traktatens artikel 239.

4. Henvisning af sager til EF-Domstolen og valg af sprog

De kontraherende parter har ret til at anvende ethvert af De Europæiske Fællesskabers officielle sprog eller en anden kontraherende parts officielle sprog ved procedurer foran

EF-Domstolen i henhold til aftalens anvendelsesområde. Hvis der i et officielt dokument anvendes et sprog, der ikke er et De Europæiske Fællesskabers officielle sprog, skal der samtidig indgives en oversættelse til fransk. Hvis en kontraherende part i en mundtlig procedure har til hensigt at anvende et sprog, der ikke er et af Det Europæiske Fællesskabs officielle sprog, skal den kontraherende part sørge for simultantolkning til det sprog, der henvises til i andet punktum i dette stykke.

Protokol I

Overgangsordninger mellem Det Europæiske Fællesskab og

Republikken Albanien

Artikel 1

Overgangsperioder

(1) Den første overgangsperiode løber fra denne aftales ikrafttræden, indtil det på grundlag af en vurdering foretaget af Det Europæiske Fællesskab er godtgjort, at Republikken Albanien, i det følgende benævnt "Albanien", har opfyldt alle betingelserne i artikel 2, stk. 1.

(2) Den anden overgangsperiode løber fra udløbet af den første overgangsperiode, indtil det på grundlag af en vurdering foretaget af Det Europæiske Fællesskab er godtgjort, at Albanien har opfyldt alle betingelserne i artikel 2, stk. 2.

Artikel 2

Betingelser vedrørende overgangen

(1) Inden udløbet af den første overgangsperiode skal Albanien

i. være fuldt medlem af de fælles luftfartsmyndigheder (Joint Aviation Authorities - JAA) og bestræbe sig på at gennemføre alle lovbestemmelserne om flyvesikkerhed anført i bilag I til denne aftale

ii. anvende Den Europæiske Konference for Civil Luftfart (ECAC) dokument 30 og bestræbe sig på at gennemføre alle lovbestemmelserne om sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten anført i bilag I til denne aftale

iii. anvende forordning 3925/91 (om afskaffelse af kontrol og formaliteter gældende for håndbagage og indchecket bagage), forordning 2409/92 (om billetpriser og rater inden for luftfart), direktiv 94/56 (om undersøgelse af flyvehavarier og flyvehændelser), forordning 2027/97 (om luftfartsselskabers erstatningsansvar i tilfælde af ulykker), direktiv 2003/42 (om indberetning af hændelser inden for civil luftfart), forordning 261/2004 (om boardingafvisning), direktiv 2000/79 (om arbejdstiden i civil luftfart) og direktiv 2003/88 (om arbejdstiden i civil luftfart), som anført i bilag I til denne aftale

iv) holde lufttrafiktjenesteudøveren og den nationale reguleringsmyndighed adskilt, oprette en national tilsynsmyndighed for lufttrafiktjenester, indlede reorganiseringen af sit luftrum i en eller flere funktionelle luftrumsblokke og indføre fleksibel udnyttelse af luftrummet

v. ratificere konventionen angående indførelse af visse ensartede regler om international luftbefordring (Montréal-konventionen)

vi. have gjort fyldestgørende fremskridt med gennemførelsen af reglerne om statsstøtte og konkurrence som fastsat i en aftale, jf. nærværende aftales artikel 14, stk. 1, eller i bilag III.

(2) Inden udløbet af den anden overgangsperiode anvender Albanien denne aftale og alle lovbestemmelserne anført i dens bilag I.

Artikel 3

Overgangsordninger

(1) Uanset artikel 1, stk. 1, i denne aftale gælder følgende:

a) I den første overgangsperiode:

i. EF-luftfartsselskaber og luftfartsselskaber, som Albanien har udstedt licens til, kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem enhver destination i Albanien og enhver destination i en EF-medlemsstat

ii. Albanien eller statsborgere herfra kan ikke have ejermajoritet i eller udøve faktisk kontrol over EF-luftfartsselskaber, og EF-medlemsstater eller statsborgere herfra kan ikke have ejermajoritet i eller udøve faktisk kontrol over luftfartsselskaber, som Albanien har udstedt licens til.

b) I den anden overgangsperiode:

i. EF-luftfartsselskaber og luftfartsselskaber, som Albanien har udstedt licens til, kan udøve de i stk. 1, litra a), nr. i, nævnte trafikrettigheder

ii. EF-luftfartsselskaber kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem destinationer i Albanien og andre associerede parter og kan på enhver destination skifte luftfartøj, forudsat at flyvningen udgør en del af en rute, der betjener en destination i en EF-medlemsstat

iii. luftfartsselskaber, som Albanien har udstedt licens til, kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem destinationer i forskellige EF-medlemsstater og kan på enhver destination skifte luftfartøj, forudsat at flyvningen udgør en del af en rute, der betjener en destination i Albanien.

(2) I forbindelse med denne artikel forstås ved "EF-luftfartsselskab" et luftfartsselskab med licens fra en EF-medlemsstat, Norge eller Island.

(3) Artikel 7 og 8 i denne aftale finder først anvendelse ved udløbet af den anden overgangsperiode, jf. dog Albaniens og Fællesskabets pligt til fra udløbet af den første overgangsperiode at udstede licens til henholdsvis luftfartsselskaber, som EF-medlemsstater eller statsborgere herfra har ejermajoritet i eller udøver faktisk kontrol over, og luftfartsselskaber, som Albanien eller statsborgere herfra har ejermajoritet i eller udøver faktisk kontrol over, jf. retsakterne anført i bilag I til denne aftale.

Artikel 4

Flyvesikkerhed

(1) Albanien deltager fra begyndelsen af den første overgangsperiode som observatør i Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagenturs arbejde.

(2) Det Blandede Udvalg nedsat ved artikel 18 i denne aftale fastsætter ved udløbet af den anden overgangsperiode den nøjagtige status og de nøjagtige betingelser for Albanien deltagelse i Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagentur.

(3) Det Europæiske Fællesskab kan indtil udløbet af den anden overgangsperiode kræve, at tilladelsen for et luftfartsselskab med licens fra Albanien til at flyve på ruter til, fra eller inden for Det Europæiske Fællesskab underkastes en særlig flyvesikkerhedsvurdering, hvis der påvises sikkerhedsmangler. Det Europæiske Fællesskab foretager hurtigst muligt en sådan vurdering, så unødig forsinkelse i udøvelsen af trafikrettighederne undgås.

Artikel 5

Sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten

(1) Albaniens kompetente myndighed får ved begyndelsen af den anden overgangsperiode adgang til den fortrolige del af lovbestemmelserne om sikkerhedsbeskyttelse anført i bilag I til denne aftale.

(2) Det Europæiske Fællesskab kan indtil udløbet af den anden overgangsperiode kræve, at tilladelsen for et luftfartsselskab med licens fra Albanien til at flyve på ruter til, fra eller inden for Det Europæiske Fællesskab underkastes en særlig vurdering af sikkerhedsbeskyttelsen, hvis der påvises sikkerhedsmangler. Det Europæiske Fællesskab foretager hurtigst muligt en sådan vurdering, så unødig forsinkelse i udøvelsen af trafikrettighederne undgås.

Protokol II

Overgangsordninger mellem Det Europæiske Fællesskab og

Bosnien-Hercegovina

Artikel 1

Overgangsperioder

(1) Den første overgangsperiode løber fra denne aftales ikrafttræden, indtil det på grundlag af en vurdering foretaget af Det Europæiske Fællesskab er godtgjort, at Bosnien-Hercegovina har opfyldt alle betingelserne i artikel 2, stk. 1.

(2) Den anden overgangsperiode løber fra udløbet af den første overgangsperiode, indtil det på grundlag af en vurdering foretaget af Det Europæiske Fællesskab er godtgjort, at Bosnien-Hercegovina har opfyldt alle betingelserne i artikel 2, stk. 2.

Artikel 2

Betingelser vedrørende overgangen

(1) Inden udløbet af den første overgangsperiode skal Bosnien-Hercegovina

i. være fuldt medlem af de fælles luftfartsmyndigheder (Joint Aviation Authorities - JAA) og bestræbe sig på at gennemføre alle lovbestemmelserne om flyvesikkerhed anført i bilag I til denne aftale

ii. anvende Den Europæiske Konference for Civil Luftfart (ECAC) dokument 30 og bestræbe sig på at gennemføre alle lovbestemmelserne om sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten anført i bilag I til denne aftale

iii. anvende forordning 3925/91 (om afskaffelse af kontrol og formaliteter gældende for håndbagage og indchecket bagage), forordning 2409/92 (om billetpriser og rater inden for luftfart), direktiv 94/56 (om undersøgelse af flyvehavarier og flyvehændelser), direktiv 96/67 (om adgang til ground handling-markedet), forordning 2027/97 (om luftfartsselskabers erstatningsansvar i tilfælde af ulykker), direktiv 2003/42 (om indberetning af hændelser inden for civil luftfart), forordning 261/2004 (om boardingafvisning), direktiv 2000/79 (om arbejdstiden i civil luftfart) og direktiv 2003/88 (om arbejdstiden i civil luftfart), som anført i bilag I til denne aftale

iv. ratificere konventionen angående indførelse af visse ensartede regler om international luftbefordring (Montréal-konventionen)

v. have gjort fyldestgørende fremskridt med gennemførelsen af de regler om statsstøtte og konkurrence, der er fastsat i en aftale, jf. nærværende aftales artikel 14, stk. 1, eller bilag III.

(2) Inden udløbet af den anden overgangsperiode skal Bosnien-Hercegovina

i. holde lufttrafiktjenesteudøveren og den nationale reguleringsmyndighed adskilt, oprette en national tilsynsmyndighed for lufttrafiktjenester, indlede reorganiseringen af sit luftrum i en eller flere funktionelle luftrumsblokke og indføre fleksibel udnyttelse af luftrummet

ii. anvende denne aftale og alle lovbestemmelserne anført i dens bilag I.

Artikel 3

Overgangsordninger

(1) Uanset artikel 1, stk. 1, i denne aftale gælder følgende:

a) I den første overgangsperiode:

i. EF-luftfartsselskaber og luftfartsselskaber, som Bosnien-Hercegovina har udstedt licens til, kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem enhver destination i Bosnien-Hercegovina og enhver destination i en EF-medlemsstat

ii. Bosnien-Hercegovina eller statsborgere herfra kan ikke have ejermajoritet i eller udøve faktisk kontrol over EF-luftfartsselskaber, og EF-medlemsstater eller statsborgere herfra kan ikke have ejermajoritet i eller udøve faktisk kontrol over luftfartsselskaber, som Bosnien-Hercegovina har udstedt licens til.

b) I den anden overgangsperiode:

i. EF-luftfartsselskaber og luftfartsselskaber, som Bosnien-Hercegovina har udstedt licens til, kan udøve de i stk. 1, litra a), nr. i, nævnte trafikrettigheder

ii. EF-luftfartsselskaber kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem destinationer i Bosnien-Hercegovina og andre associerede parter og kan på enhver destination skifte luftfartøj, forudsat at flyvningen udgør en del af en rute, der betjener en destination i en EF-medlemsstat

iii. luftfartsselskaber, som Bosnien-Hercegovina har udstedt licens til, kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem destinationer i forskellige EF-medlemsstater og kan på enhver destination skifte luftfartøj, forudsat at flyvningen udgør en del af en rute, der betjener en destination i Bosnien-Hercegovina.

(2) I forbindelse med denne artikel forstås ved "EF-luftfartsselskab" et luftfartsselskab med licens fra en EF-medlemsstat, Norge eller Island.

(3) Artikel 7 og 8 i denne aftale finder først anvendelse ved udløbet af den anden overgangsperiode, jf. dog Bosnien-Hercegovinas og Fællesskabets pligt til fra udløbet af den første overgangsperiode at udstede licens til henholdsvis luftfartsselskaber, som EF-medlemsstater eller statsborgere herfra har ejermajoritet i eller udøver faktisk kontrol over,

og luftfartsselskaber, som Bosnien-Hercegovina eller statsborgere herfra har ejermajoritet i eller udøver faktisk kontrol over, jf. lovbestemmelserne anført i bilag I til denne aftale.

Artikel 4

Flyvesikkerhed

(1) Bosnien-Hercegovina deltager fra begyndelsen af den første overgangsperiode som observatør i Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagenturs arbejde.

(2) Det Blandede Udvalg nedsat ved artikel 18 i denne aftale fastsætter ved udløbet af den anden overgangsperiode den nøjagtige status og de nøjagtige betingelser for Bosnien-Hercegovinas deltagelse i Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagentur.

(3) Det Europæiske Fællesskab kan indtil udløbet af den anden overgangsperiode kræve, at tilladelsen for et luftfartsselskab med licens fra Bosnien-Hercegovina til at flyve på ruter til, fra eller inden for Det Europæiske Fællesskab underkastes en særlig flyvesikkerhedsvurdering, hvis der påvises sikkerhedsmangler. Det Europæiske Fællesskab foretager hurtigst muligt en sådan vurdering, så unødig forsinkelse i udøvelsen af trafikrettighederne undgås.

Artikel 5

Sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten

(1) Bosnien-Hercegovinas kompetente myndighed får ved begyndelsen af den anden overgangsperiode adgang til den fortrolige del af lovbestemmelserne om sikkerhedsbeskyttelse anført i bilag I til denne aftale.

(2) Det Europæiske Fællesskab kan indtil udløbet af den anden overgangsperiode kræve, at tilladelsen for et luftfartsselskab med licens fra Bosnien-Hercegovina til at flyve på ruter til, fra eller inden for Det Europæiske Fællesskab underkastes en særlig vurdering af sikkerhedsbeskyttelsen, hvis der påvises sikkerhedsmangler. Det Europæiske Fællesskab foretager hurtigst muligt en sådan vurdering, så unødig forsinkelse i udøvelsen af trafikrettighederne undgås.

Protokol III

Overgangsordninger mellem Det Europæiske Fællesskab og Republikken Bulgarien

Artikel 1

Overgangsperiode

(1) Overgangsperioden løber fra denne aftales ikrafttræden, indtil det på grundlag af en vurdering foretaget af Det Europæiske Fællesskab er godtgjort, at Republikken Bulgarien, i det følgende benævnt "Bulgarien", har opfyldt alle betingelserne i artikel 2, stk. 1, dog senest indtil Bulgariens tiltrædelse til Det Europæiske Fællesskab.

(2) Henvisninger til den "anden overgangsperiode" i denne aftale eller i dens bilag skal for Bulgariens vedkommende forstås som den i stk. 1 omhandlede overgangsperiode.

Artikel 2

Betingelser vedrørende overgangen

Inden udløbet af overgangsperioden anvender Bulgarien denne aftale og alle lovbestemmelserne anført i dens bilag I, jf. artikel 3 i denne aftale.

Artikel 3

Overgangsordninger

(1) Uanset artikel 1, stk. 1, i denne aftale gælder følgende:

a) I overgangsperioden:

i. EF-luftfartsselskaber og luftfartsselskaber, som Bulgarien har udstedt licens til, kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem enhver destination i Bulgarien og enhver destination i en EF-medlemsstat

ii. EF-luftfartsselskaber kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem destinationer i Bulgarien og andre associerede parter og kan på enhver destination skifte luftfartøj, forudsat at flyvningen udgør en del af en rute, der betjener en destination i en EF-medlemsstat

iii. luftfartsselskaber, som Bulgarien har udstedt licens til, kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem destinationer i forskellige EF-medlemsstater og kan på enhver destination skifte luftfartøj, forudsat at flyvningen udgør en del af en rute, der betjener en destination i Bulgarien.

(2) I forbindelse med denne artikel forstås ved "EF-luftfartsselskab" et luftfartsselskab med licens fra en EF-medlemsstat, Norge eller Island.

(3) Artikel 7 og 8 i denne aftale finder først anvendelse ved udløbet af overgangsperioden, jf. dog Bulgariens og Fællesskabets pligt til fra begyndelsen af overgangsperioden at udstede licens til henholdsvis luftfartsselskaber, som EF-medlemsstater eller statsborgere herfra har ejermajoritet i eller udøver faktisk kontrol over, og luftfartsselskaber, som Bulgarien eller statsborgere herfra har ejermajoritet i eller udøver faktisk kontrol over, jf. lovbestemmelserne anført i bilag I til denne aftale.

Artikel 4

Flyvesikkerhed

(1) Det Blandede Udvalg nedsat ved artikel 18 i denne aftale fastsætter ved udløbet af den anden overgangsperiode den nøjagtige status og de nøjagtige betingelser for Bulgariens deltagelse i Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagentur.

(2) Det Europæiske Fællesskab kan indtil udløbet af overgangsperioden kræve, at tilladelsen for et luftfartsselskab med licens fra Bulgarien til at flyve på ruter til, fra eller inden for Det Europæiske Fællesskab underkastes en særlig flyvesikkerhedsvurdering, hvis der påvises sikkerhedsmangler. Det Europæiske Fællesskab foretager hurtigst muligt en sådan vurdering, så unødig forsinkelse i udøvelsen af trafikrettighederne undgås.

Artikel 5

Sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten

Det Europæiske Fællesskab kan indtil udløbet af overgangsperioden kræve, at tilladelsen for et luftfartsselskab med licens fra Bulgarien til at flyve på ruter til, fra eller inden for Det Europæiske Fællesskab underkastes en særlig vurdering af sikkerhedsbeskyttelsen, hvis der påvises sikkerhedsmangler. Det Europæiske Fællesskab foretager hurtigst muligt en sådan vurdering, så unødig forsinkelse i udøvelsen af trafikrettighederne undgås.

Protokol IV

Overgangsordninger mellem Det Europæiske Fællesskab og Republikken Kroatien

Artikel 1

Overgangsperioder

(1) Den første overgangsperiode løber fra denne aftales ikrafttræden, indtil det på grundlag af en vurdering foretaget af Det Europæiske Fællesskab er godtgjort, at Republikken Kroatien, i det følgende benævnt "Kroatien", har opfyldt alle betingelserne i artikel 2, stk. 1.

(2) Den anden overgangsperiode løber fra udløbet af den første overgangsperiode, indtil det på grundlag af en vurdering foretaget af Det Europæiske Fællesskab er godtgjort, at Kroatien har opfyldt alle betingelserne i artikel 2, stk. 2.

Artikel 2

Betingelser vedrørende overgangen

(1) Inden udløbet af den første overgangsperiode skal Kroatien

i. være fuldt medlem af de fælles luftfartsmyndigheder (Joint Aviation Authorities - JAA) og bestræbe sig på at gennemføre alle lovbestemmelserne om flyvesikkerhed anført i bilag I til denne aftale

ii. anvende Den Europæiske Konference for Civil Luftfart (ECAC) dokument 30 og bestræbe sig på at gennemføre alle lovbestemmelserne om sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten anført i bilag I til denne aftale

iii. anvende forordning 3925/91 (om afskaffelse af kontrol og formaliteter gældende for håndbagage og indchecket bagage), forordning 2409/92 (om billetpriser og rater inden for luftfart), direktiv 94/56 (om undersøgelse af flyvehavarier og flyvehændelser), direktiv 96/67 (om adgang til ground handling-markedet), forordning 2027/97 (om luftfartsselskabers erstatningsansvar i tilfælde af ulykker), direktiv 2003/42 (om indberetning af hændelser inden for civil luftfart), forordning 261/2004 (om boardingafvisning), direktiv 2000/79 (om arbejdstiden i civil luftfart) og direktiv 2003/88 (om arbejdstiden i civil luftfart), som anført i bilag I til denne aftale

iv. holde lufttrafiktjenesteudøveren og den nationale reguleringsmyndighed adskilt, oprette en national tilsynsmyndighed for lufttrafiktjenester, indlede reorganiseringen af sit luftrum i en eller flere funktionelle luftrumsblokke og indføre fleksibel udnyttelse af luftrummet

v. ratificere konventionen angående indførelse af visse ensartede regler om international luftbefordring (Montréal-konventionen)

vi. have gjort fyldestgørende fremskridt med gennemførelsen af de regler om statsstøtte og konkurrence, der er fastsat i en aftale, jf. nærværende aftales artikel 14, stk. 1, eller bilag III.

(2) Inden udløbet af den anden overgangsperiode anvender Kroatien denne aftale og alle lovbestemmelserne anført i dens bilag I.

Artikel 3

Overgangsordninger

(1) Uanset artikel 1, stk. 1, i denne aftale gælder følgende:

a) EF-luftfartsselskaber og luftfartsselskaber, som Kroatien har udstedt licens til, kan i den første og anden overgangsperiode udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem enhver destination i Kroatien og enhver destination i en EF-medlemsstat

b) I den anden overgangsperiode:

i. EF-luftfartsselskaber og luftfartsselskaber, som Kroatien har udstedt licens til, kan udøve de i stk. 1, litra a), nr. i, nævnte trafikrettigheder

ii. EF-luftfartsselskaber kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem destinationer i Kroatien og andre associerede parter og kan på enhver destination skifte luftfartøj, forudsat at flyvningen udgør en del af en rute, der betjener en destination i en EF-medlemsstat

iii. luftfartsselskaber, som Kroatien har udstedt licens til, kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem destinationer i forskellige EF-medlemsstater og kan på enhver destination skifte luftfartøj, forudsat at flyvningen udgør en del af en rute, der betjener en destination i Kroatien.

c) Indtil udløbet af den anden overgangsperiode kan Kroatien eller statsborgere herfra ikke have ejermajoritet i eller udøve faktisk kontrol over EF-luftfartsselskaber, og EF-medlemsstater eller statsborgere herfra kan ikke have ejermajoritet i eller udøve faktisk kontrol over luftfartsselskaber, som Kroatien har udstedt licens til.

(2) I forbindelse med denne artikel forstås ved "EF-luftfartsselskab" et luftfartsselskab med licens fra en EF-medlemsstat, Norge eller Island.

(3) Artikel 7 og 8 i denne aftale finder først anvendelse ved udløbet af den anden overgangsperiode, jf. dog Kroatiens og Fællesskabets pligt til fra udløbet af den første overgangsperiode at udstede licens til henholdsvis luftfartsselskaber, som EF-medlemsstater eller statsborgere herfra har ejermajoritet i eller udøver faktisk kontrol over, og luftfartsselskaber, som Kroatien eller statsborgere herfra har ejermajoritet i eller udøver faktisk kontrol over, jf. lovbestemmelserne anført i bilag I til denne aftale.

Artikel 4

Flyvesikkerhed

(1) Kroatien deltager fra begyndelsen af den første overgangsperiode som observatør i Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagenturs arbejde.

(2) Det Blandede Udvalg nedsat ved artikel 18 i denne aftale fastsætter ved udløbet af den anden overgangsperiode den nøjagtige status og de nøjagtige betingelser for Kroatiens deltagelse i Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagentur.

(3) Det Europæiske Fællesskab kan indtil udløbet af den anden overgangsperiode kræve, at tilladelsen for et luftfartsselskab med licens fra Kroatien til at flyve på ruter til, fra eller inden for Det Europæiske Fællesskab underkastes en særlig flyvesikkerhedsvurdering, hvis der påvises sikkerhedsmangler. Det Europæiske Fællesskab foretager hurtigst muligt en sådan vurdering, så unødig forsinkelse i udøvelsen af trafikrettighederne undgås.

Artikel 5

Sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten

(1) Kroatiens kompetente myndighed får ved begyndelsen af den anden overgangsperiode adgang til den fortrolige del af lovbestemmelserne om sikkerhedsbeskyttelse anført i bilag I til denne aftale.

(2) Det Europæiske Fællesskab kan indtil udløbet af den anden overgangsperiode kræve, at tilladelsen for et luftfartsselskab med licens fra Kroatien til at flyve på ruter til, fra eller inden for Det Europæiske Fællesskab underkastes en særlig vurdering af sikkerhedsbeskyttelsen, hvis der påvises sikkerhedsmangler. Det Europæiske Fællesskab foretager hurtigst muligt en sådan vurdering, så unødig forsinkelse i udøvelsen af trafikrettighederne undgås.

Artikel 6

Erklæring fra Kroatien ved FELO-aftalens ikrafttræden

Kroatien erklærer, at det som følge af dets anmodning om kortvarige (til udløbet af fase I) og gradvise overgangsordninger for markedsadgang, hvad kapacitet angår, har til hensigt at overveje det passende tidspunkt for FELO-aftalens ikrafttræden for Kroatiens vedkommende. Dette kan resultere i, at FELO-aftalens ikrafttræden udsættes med en frist, der skønnes absolut nødvendig for, at Kroatien til fulde kan opfylde sine forpligtelser ifølge FELO-aftalen, herunder nærværende protokol.

Protokol V

Overgangsordninger mellem Det Europæiske Fællesskab og

Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien

Artikel 1

Overgangsperioder

(1) Den første overgangsperiode løber fra denne aftales ikrafttræden, indtil det på grundlag af en vurdering foretaget af Det Europæiske Fællesskab er godtgjort, at Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, har opfyldt alle betingelserne i artikel 2, stk. 1.

(2) Den anden overgangsperiode løber fra udløbet af den første overgangsperiode, indtil det på grundlag af en vurdering foretaget af Det Europæiske Fællesskab er godtgjort, at Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien har opfyldt alle betingelserne i artikel 2, stk. 2.

Artikel 2

Betingelser vedrørende overgangen

(1) Inden udløbet af den første overgangsperiode skal Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien

i. være fuldt medlem af de fælles luftfartsmyndigheder (Joint Aviation Authorities - JAA) og bestræbe sig på at gennemføre alle lovbestemmelserne om flyvesikkerhed anført i bilag I til denne aftale

ii. anvende Den Europæiske Konference for Civil Luftfart (ECAC) dokument 30 og bestræbe sig på at gennemføre alle lovbestemmelserne om sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten anført i bilag I til denne aftale

iii. anvende forordning 3925/91 (om afskaffelse af kontrol og formaliteter gældende for håndbagage og indchecket bagage), forordning 2409/92 (om billetpriser og rater inden for luftfart), direktiv 94/56 (om undersøgelse af flyvehavarier og flyvehændelser), direktiv 96/67 (om adgang til ground handling-markedet), direktiv 2003/42 (om indberetning af hændelser inden for civil luftfart), direktiv 2000/79 (om arbejdstiden i civil luftfart) og direktiv 2003/88 (om arbejdstiden i civil luftfart), som anført i bilag I til denne aftale

iv. holde lufttrafiktjenesteudøveren og den nationale reguleringsmyndighed adskilt, oprette en national tilsynsmyndighed for lufttrafiktjenester, indlede reorganiseringen af sit luftrum i en eller flere funktionelle luftrumsblokke og indføre fleksibel udnyttelse af luftrummet

v. ratificere konventionen angående indførelse af visse ensartede regler om international luftbefordring (Montréal-konventionen)

vi. have gjort fyldestgørende fremskridt med gennemførelsen af de regler om statsstøtte og konkurrence, der er fastsat i en aftale, jf. nærværende aftales artikel 14, stk. 1, eller bilag III.

(2) Inden udløbet af den anden overgangsperiode anvender Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien denne aftale og alle lovbestemmelserne anført i dens bilag I.

Artikel 3

Overgangsordninger

(1) Uanset artikel 1, stk. 1, i denne aftale gælder følgende:

a) I den første overgangsperiode:

i. EF-luftfartsselskaber og luftfartsselskaber, som Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien har udstedt licens til, kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem enhver destination i Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien og enhver destination i en EF-medlemsstat

ii. Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien eller statsborgere herfra kan ikke have ejermajoritet i eller udøve faktisk kontrol over EF-luftfartsselskaber, og EF-medlemsstater eller statsborgere herfra kan ikke have ejermajoritet i eller udøve faktisk kontrol over luftfartsselskaber, som Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien har udstedt licens til.

(b) I den anden overgangsperiode:

i. EF-luftfartsselskaber og luftfartsselskaber, som Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien har udstedt licens til, kan udøve de i stk. 1, litra a), nr. i, nævnte trafikrettigheder

ii. EF-luftfartsselskaber kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem destinationer i Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien og andre associerede parter og kan på enhver destination skifte luftfartøj, forudsat at flyvningen udgør en del af en rute, der betjener en destination i en EF-medlemsstat

iii. luftfartsselskaber, som Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien har udstedt licens til, kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem destinationer i forskellige EF-medlemsstater og kan på enhver destination skifte luftfartøj, forudsat at flyvningen udgør en del af en rute, der betjener en destination i Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien.

(2) I forbindelse med denne artikel forstås ved "EF-luftfartsselskab" et luftfartsselskab med licens fra en EF-medlemsstat, Norge eller Island.

(3) Artikel 7 og 8 i denne aftale finder først anvendelse ved udløbet af den anden overgangsperiode, jf. dog Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien og Fællesskabets pligt til fra udløbet af den første overgangsperiode at udstede licens til henholdsvis luftfartsselskaber, som EF-medlemsstater eller statsborgere herfra har ejermajoritet i eller udøver faktisk kontrol over, og luftfartsselskaber, som Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien eller statsborgere herfra har ejermajoritet i eller udøver faktisk kontrol over, jf. lovbestemmelserne anført i bilag I til denne aftale.

Artikel 4

Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedoniens anvendelse af visse lovbestemmelser

Uanset artikel 2 i denne protokol skal Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien ved denne aftales ikrafttræden

v. i praksis anvende konventionen angående indførelse af visse ensartede regler om international luftbefordring (Montréal-konventionen)

ii. sørge for, at luftfartsselskaber, som Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien har udstedt licens til, i praksis overholder forordning 261/2004

iii. bringe kontrakten mellem regeringen for Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien og Macedonian Airlines (MAT) til ophør eller bringe den i overensstemmelse med fællesskabsretten.

Artikel 5

Flyvesikkerhed

(1) Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien deltager fra begyndelsen af den første overgangsperiode som observatør i Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagenturs arbejde.

(2) Det Blandede Udvalg nedsat ved artikel 18 i denne aftale fastsætter ved udløbet af den anden overgangsperiode den nøjagtige status og de nøjagtige betingelser for Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedoniens deltagelse i Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagentur.

(3) Det Europæiske Fællesskab kan indtil udløbet af den anden overgangsperiode kræve, at tilladelsen for et luftfartsselskab med licens fra Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien til at flyve på ruter til, fra eller inden for Det Europæiske Fællesskab underkastes en særlig flyvesikkerhedsvurdering, hvis der påvises sikkerhedsmangler. Det Europæiske Fællesskab foretager hurtigst muligt en sådan vurdering, så unødig forsinkelse i udøvelsen af trafikrettighederne undgås.

Artikel 6

Sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten

(1) Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedoniens kompetente myndighed får ved begyndelsen af den anden overgangsperiode adgang til den fortrolige del af lovbestemmelserne om sikkerhedsbeskyttelse anført i bilag I til denne aftale.

(2) Det Europæiske Fællesskab kan indtil udløbet af den anden overgangsperiode kræve, at tilladelsen for et luftfartsselskab med licens fra Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien til at flyve på ruter til, fra eller inden for Det Europæiske Fællesskab underkastes en særlig vurdering af sikkerhedsbeskyttelsen, hvis der påvises sikkerhedsmangler. Det Europæiske Fællesskab foretager hurtigst muligt en sådan vurdering, så unødig forsinkelse i udøvelsen af trafikrettighederne undgås.

Protokol VI

Overgangsordninger mellem Det Europæiske Fællesskab og

Serbien og Montenegro

Artikel 1

Overgangsperioder

(1) Den første overgangsperiode løber fra denne aftales ikrafttræden, indtil det på grundlag af en vurdering foretaget af Det Europæiske Fællesskabs kompetente myndighed er godtgjort, at Serbien og Montenegro har opfyldt alle betingelserne i artikel 2, stk. 1.

(2) Den anden overgangsperiode løber fra udløbet af den første overgangsperiode, indtil det på grundlag af en vurdering foretaget af Det Europæiske Fællesskabs kompetente myndighed er godtgjort, at Serbien og Montenegro har opfyldt alle betingelserne i artikel 2, stk. 2.

Artikel 2

Betingelser vedrørende overgangen

(1) Inden udløbet af den første overgangsperiode skal Serbien og Montenegro

i. være fuldt medlem af de fælles luftfartsmyndigheder (Joint Aviation Authorities - JAA) og bestræbe sig på at gennemføre alle lovbestemmelserne om flyvesikkerhed anført i bilag I til denne aftale

ii. anvende Den Europæiske Konference for Civil Luftfart (ECAC) dokument 30 og bestræbe sig på at gennemføre alle lovbestemmelserne om sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten anført i bilag I til denne aftale

iii. anvende forordning 3925/91 (om afskaffelse af kontrol og formaliteter gældende for håndbagage og indchecket bagage), forordning 2409/92 (om billetpriser og rater inden for luftfart), direktiv 94/56 (om undersøgelse af flyvehavarier og flyvehændelser), direktiv 96/67 (om adgang til ground handling-markedet), forordning 2027/97 (om luftfartsselskabers erstatningsansvar i tilfælde af ulykker), direktiv 2003/42 (om indberetning af hændelser inden for civil luftfart), forordning 261/2004 (om boardingafvisning), direktiv 2000/79 (om arbejdstiden i civil luftfart) og direktiv 2003/88 (om arbejdstiden i civil luftfart), som anført i bilag I til denne aftale

iv. holde lufttrafiktjenesteudøveren og reguleringsmyndigheden for Serbien og Montenegro adskilt, oprette en tilsynsmyndighed for lufttrafiktjenester for Serbien og Montenegro, indlede reorganiseringen af Serbien og Montenegros luftrum i en eller flere funktionelle luftrumsblokke og indføre fleksibel udnyttelse af luftrummet

v. ratificere konventionen angående indførelse af visse ensartede regler om international luftbefordring (Montréal-konventionen)

vi. have gjort fyldestgørende fremskridt med gennemførelsen af de regler om statsstøtte og konkurrence, der er fastsat i en aftale, jf. nærværende aftales artikel 14, stk. 1, eller bilag III.

(2) Inden udløbet af den anden overgangsperiode anvender Serbien og Montenegro denne aftale og alle lovbestemmelserne anført i dens bilag I.

Artikel 3

Overgangsordninger

(1) Uanset artikel 1, stk. 1, i denne aftale gælder følgende:

a) I den første overgangsperiode:

i. EF-luftfartsselskaber og luftfartsselskaber, som Serbien og Montenegro har udstedt licens til, kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem enhver destination i Serbien og Montenegro og enhver destination i en EF-medlemsstat

ii. Serbien og Montenegro eller statsborgere herfra kan ikke have ejermajoritet i eller udøve faktisk kontrol over EF-luftfartsselskaber, og EF-medlemsstater eller statsborgere herfra kan ikke have ejermajoritet i eller udøve faktisk kontrol over luftfartsselskaber, som Serbien og Montenegro har udstedt licens til.

(b) I den anden overgangsperiode:

i. EF-luftfartsselskaber og luftfartsselskaber, som Serbien og Montenegro har udstedt licens til, kan udøve de i stk. 1, litra a), nr. i, nævnte trafikrettigheder

ii. EF-luftfartsselskaber kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem destinationer i Serbien og Montenegro og andre associerede parter og kan på enhver destination skifte luftfartøj, forudsat at flyvningen udgør en del af en rute, der betjener en destination i en EF-medlemsstat

iii. luftfartsselskaber, som Serbien og Montenegro har udstedt licens til, kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem destinationer i forskellige EF-medlemsstater og kan på enhver destination skifte luftfartøj, forudsat at flyvningen udgør en del af en rute, der betjener en destination i Serbien og Montenegro.

(2) I forbindelse med denne artikel forstås ved "EF-luftfartsselskab" et luftfartsselskab med licens fra en EF-medlemsstat, Norge eller Island.

(3) Artikel 7 og 8 i denne aftale finder først anvendelse ved udløbet af den anden overgangsperiode, jf. dog Serbien og Montenegros og Fællesskabets pligt til fra udløbet af

den første overgangsperiode at udstede licens til henholdsvis luftfartsselskaber, som EF-medlemsstater eller statsborgere herfra har ejermajoritet i eller udøver faktisk kontrol over, og luftfartsselskaber, som Serbien og Montenegro eller statsborgere herfra har ejermajoritet i eller udøver faktisk kontrol over, jf. lovbestemmelserne anført i bilag I til denne aftale.

Artikel 4

Flyvesikkerhed

(1) Serbien og Montenegro deltager fra begyndelsen af den første overgangsperiode som observatør i Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagenturs arbejde.

(2) Det Blandede Udvalg nedsat ved artikel 18 i denne aftale fastsætter ved udløbet af den anden overgangsperiode den nøjagtige status og de nøjagtige betingelser for Serbien og Montenegros deltagelse i Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagentur.

(3) Det Europæiske Fællesskab kan indtil udløbet af den anden overgangsperiode kræve, at tilladelsen for et luftfartsselskab med licens fra Serbien og Montenegro til at flyve på ruter til, fra eller inden for Det Europæiske Fællesskab underkastes en særlig flyvesikkerhedsvurdering, hvis der påvises sikkerhedsmangler. Det Europæiske Fællesskab foretager hurtigst muligt en sådan vurdering, så unødig forsinkelse i udøvelsen af trafikrettighederne undgås.

Artikel 5

Sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten

(1) Serbien og Montenegros kompetente myndighed får ved begyndelsen af den anden overgangsperiode adgang til den fortrolige del af lovbestemmelserne om sikkerhedsbeskyttelse anført i bilag I til denne aftale.

(2) Det Europæiske Fællesskab kan indtil udløbet af den anden overgangsperiode kræve, at tilladelsen for et luftfartsselskab med licens fra Serbien og Montenegro til at flyve på ruter til, fra eller inden for Det Europæiske Fællesskab underkastes en særlig vurdering af sikkerhedsbeskyttelsen, hvis der påvises sikkerhedsmangler. Det Europæiske Fællesskab foretager hurtigst muligt en sådan vurdering, så unødig forsinkelse i udøvelsen af trafikrettighederne undgås.

Protokol VII

Overgangsordninger mellem Det Europæiske Fællesskab og Rumænien

Artikel 1

Overgangsperiode

(1) Overgangsperioden løber fra denne aftales ikrafttræden, indtil det på grundlag af en vurdering foretaget af Det Europæiske Fællesskab er godtgjort, at Rumænien har opfyldt alle betingelserne i artikel 2, stk. 1.

(2) Henvisninger til den "anden overgangsperiode" i denne aftale eller i dens bilag skal for Rumæniens vedkommende forstås som den i stk. 1 omhandlede overgangsperiode.

Artikel 2

Betingelser vedrørende overgangen

Inden udløbet af overgangsperioden anvender Rumænien denne aftale og alle lovbestemmelserne anført i dens bilag I.

Artikel 3

Overgangsordninger

(1) Uanset artikel 1, stk. 1, i denne aftale gælder følgende:

a) I overgangsperioden:

i. EF-luftfartsselskaber og luftfartsselskaber, som Rumænien har udstedt licens til, kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem enhver destination i Rumænien og enhver destination i en EF-medlemsstat

ii. EF-luftfartsselskaber kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem destinationer i Rumænien og andre associerede parter og kan på enhver destination skifte luftfartøj, forudsat at flyvningen udgør en del af en rute, der betjener en destination i en EF-medlemsstat

iii. luftfartsselskaber, som Rumænien har udstedt licens til, kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem destinationer i forskellige EF-medlemsstater og kan på enhver destination skifte luftfartøj, forudsat at flyvningen udgør en del af en rute, der betjener en destination i Rumænien.

(2) I forbindelse med denne artikel forstås ved "EF-luftfartsselskab" et luftfartsselskab med licens fra en EF-medlemsstat, Norge eller Island.

(3) Artikel 7 og 8 i denne aftale finder først anvendelse ved udløbet af overgangsperioden, jf. dog Rumæniens og Fællesskabets pligt til fra begyndelsen af overgangsperioden at udstede licens til henholdsvis luftfartsselskaber, som EF-medlemsstater eller statsborgere herfra har ejermajoritet i eller udøver faktisk kontrol over, og luftfartsselskaber, som Rumænien eller statsborgere herfra har ejermajoritet i eller udøver faktisk kontrol over, jf. lovbestemmelserne anført i bilag I til denne aftale.

Artikel 4

Flyvesikkerhed

(1) Det Blandede Udvalg nedsat ved artikel 18 i denne aftale fastsætter ved udløbet af den anden overgangsperiode den nøjagtige status og de nøjagtige betingelser for Rumænien deltagelse i Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagentur.

(2) Det Europæiske Fællesskab kan indtil udløbet af overgangsperioden kræve, at tilladelsen for et luftfartsselskab med licens fra Rumænien til at flyve på ruter til, fra eller inden for Det Europæiske Fællesskab underkastes en særlig flyvesikkerhedsvurdering, hvis der påvises sikkerhedsmangler. Det Europæiske Fællesskab foretager hurtigst muligt en sådan vurdering, så unødig forsinkelse i udøvelsen af trafikrettighederne undgås.

Artikel 5

Sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten

Det Europæiske Fællesskab kan indtil udløbet af overgangsperioden kræve, at tilladelsen for et luftfartsselskab med licens fra Rumænien til at flyve på ruter til, fra eller inden for Det Europæiske Fællesskab underkastes en særlig vurdering af sikkerhedsbeskyttelsen, hvis der påvises sikkerhedsmangler. Det Europæiske Fællesskab foretager hurtigst muligt en sådan vurdering, så unødig forsinkelse i udøvelsen af trafikrettighederne undgås.

Artikel 6

Ikrafttræden

FELO-aftalen træder i kraft for Rumænien efter ratifikationen heraf i overensstemmelse med de rumænske retsforskrifter. Ikrafttrædelsesdatoen fastsættes i overensstemmelse med artikel 29, stk. 1 og 2.

Protokol VIII

Overgangsordninger mellem Det Europæiske Fællesskab og

De Forenede Nationers midlertidige administrative mission i Kosovo

Artikel 1

UNMIK's beføjelser

Bestemmelserne i denne protokol berører ikke de beføjelser, der er overdraget De Forenede Nationers midlertidige administrative mission i Kosovo, i det følgende benævnt "UNMIK", som defineret i FN's Sikkerhedsråds resolution 1244 af 10. juni 1999.

Artikel 2

Overgangsperioder

(1) Den første overgangsperiode løber fra denne aftales ikrafttræden, indtil det på grundlag af en vurdering foretaget af Det Europæiske Fællesskab er godtgjort, at UNMIK har opfyldt alle betingelserne i artikel 3, stk. 1.

(2) Den anden overgangsperiode løber fra udløbet af den første overgangsperiode, indtil det på grundlag af en vurdering foretaget af Det Europæiske Fællesskab er godtgjort, at UNMIK har opfyldt alle betingelserne i artikel 3, stk. 2.

Artikel 3

Betingelser vedrørende overgangen

(1) Inden udløbet af den første overgangsperiode skal UNMIK

i. uden at det berører UNMIK's særlige folkeretlige status, gennemføre de fælles luftfartskrav (JAR), som er udstedt af de fælles luftfartsmyndigheder (Joint Aviation Authorities - JAA), og bestræbe sig på at gennemføre alle lovbestemmelserne om flyvesikkerhed anført i bilag I til denne aftale

ii. anvende Den Europæiske Konference for Civil Luftfart (ECAC) dokument 30 og bestræbe sig på at gennemføre alle lovbestemmelserne om sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten anført i bilag I til denne aftale

iii. anvende forordning 3925/91 (om afskaffelse af kontrol og formaliteter gældende for håndbagage og indchecket bagage), forordning 2409/92 (om billetpriser og rater inden for luftfart), direktiv 94/56 (om undersøgelse af flyvehavarier og flyvehændelser), forordning 2027/97 (om luftfartsselskabers erstatningsansvar i tilfælde af ulykker), direktiv 2003/42 (om indberetning af

hændelser inden for civil luftfart), forordning 261/2004 (om boardingafvisning), direktiv 2000/79 (om arbejdstiden i civil luftfart) og direktiv 2003/88 (om arbejdstiden i civil luftfart), som anført i bilag I til denne aftale

iv. holde lufttrafiktjenesteudøveren og reguleringsmyndigheden adskilt og oprette eller udpege en tilsynsmyndighed for lufttrafiktjenester

v. i praksis anvende konventionen angående indførelse af visse ensartede regler om international luftbefordring (Montréal-konventionen)

vi. have gjort fyldestgørende fremskridt med gennemførelsen af de regler om statsstøtte og konkurrence, der er fastsat i en aftale, jf. nærværende aftales artikel 14, stk. 1, eller bilag III.

(2) Inden udløbet af den anden overgangsperiode anvender UNMIK denne aftale og alle lovbestemmelserne anført i dens bilag I.

Artikel 4

Overgangsordninger

(1) Uanset artikel 1, stk. 1, i denne aftale gælder følgende:

a) I den første overgangsperiode:

i. EF-luftfartsselskaber og luftfartsselskaber, som UNMIK har udstedt licens til, kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem enhver destination i Kosovo og enhver destination i en EF-medlemsstat

ii. UNMIK eller indbyggere fra Kosovo kan ikke have ejermajoritet i eller udøve faktisk kontrol over EF-luftfartsselskaber, og EF-medlemsstater eller statsborgere herfra kan ikke have ejermajoritet i eller udøve faktisk kontrol over luftfartsselskaber, som UNMIK har udstedt licens til.

(b) I den anden overgangsperiode:

i. EF-luftfartsselskaber og luftfartsselskaber, som UNMIK har udstedt licens til, kan udøve de i stk. 1, litra a), nr. i, nævnte trafikrettigheder

ii. EF-luftfartsselskaber kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem destinationer i Kosovo og andre associerede parter og kan på enhver destination skifte luftfartøj, forudsat at flyvningen udgør en del af en rute, der betjener en destination i en EF-medlemsstat

iii. luftfartsselskaber, som UNMIK har udstedt licens til, kan udøve ubegrænsede trafikrettigheder mellem destinationer i forskellige EF-medlemsstater og kan på enhver destination skifte luftfartøj, forudsat at flyvningen udgør en del af en rute, der betjener en destination i Kosovo.

(2) I forbindelse med denne artikel forstås ved "EF-luftfartsselskab" et luftfartsselskab med licens fra en EF-medlemsstat, Norge eller Island.

(3) Artikel 7 og 8 i denne aftale finder først anvendelse ved udløbet af den anden overgangsperiode, jf. dog UNMIK's og Fællesskabets pligt til fra udløbet af den første overgangsperiode at udstede licens til henholdsvis luftfartsselskaber, som EF-medlemsstater eller statsborgere herfra har ejermajoritet i eller udøver faktisk kontrol over, og luftfartsselskaber, som UNMIK eller indbyggere fra Kosovo har ejermajoritet i eller udøver faktisk kontrol over, jf. lovbestemmelserne anført i bilag I til denne aftale.

Artikel 5

Internationale konventioner og aftaler

Indebærer lovgivningen anført i bilag I til denne aftale forpligtelse til at blive part i internationale konventioner eller aftaler, tages UNMIK's særlige folkeretlige status i betragtning.

Artikel 6

Flyvesikkerhed

(1) UNMIK deltager fra begyndelsen af den første overgangsperiode som observatør i Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagenturs arbejde.

(2) Det Blandede Udvalg nedsat ved artikel 18 i denne aftale fastsætter ved udløbet af den anden overgangsperiode den nøjagtige status og de nøjagtige betingelser for UNMIK's deltagelse i Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagentur.

(3) Det Europæiske Fællesskab kan indtil udløbet af den anden overgangsperiode kræve, at tilladelsen for et luftfartsselskab med licens fra UNMIK til at flyve på ruter til, fra eller inden for Det Europæiske Fællesskab underkastes en særlig flyvesikkerhedsvurdering, hvis der påvises sikkerhedsmangler. Det Europæiske Fællesskab foretager hurtigst muligt en sådan vurdering, så unødig forsinkelse i udøvelsen af trafikrettighederne undgås.

Artikel 7

Sikkerhedsbeskyttelse af luftfarten

(1) UNMIK's kompetente myndighed får ved begyndelsen af den anden overgangsperiode adgang til den fortrolige del af lovbestemmelserne om sikkerhedsbeskyttelse anført i bilag I til denne aftale.

(2) Det Europæiske Fællesskab kan indtil udløbet af den anden overgangsperiode kræve, at tilladelsen for et luftfartsselskab med licens fra UNMIK til at flyve på ruter til, fra eller inden for Det Europæiske Fællesskab underkastes en særlig vurdering af sikkerhedsbeskyttelsen, hvis der påvises sikkerhedsmangler. Det Europæiske Fællesskab

foretager hurtigst muligt en sådan vurdering, så unødig forsinkelse i udøvelsen af trafikrettighederne undgås.